

2011/188 • SIERPIEŃ • AUGUSZTUS • Cena • Ára: 200 Ft.

Polonia Węgierska

MIESIĘCZNIK

A MAGYARORSZÁGI LENGYELEK HAVILAPJA

- Odpust w Derenku
- Wspólnie nad Bałtykiem
- Wojenna współpraca polsko-węgierska
- Muzeum Emigracji w Gdyni
- Zmiana warty w Polskim Kościele

*Katalin Mihalik Tóthné - burmistrz Szögliget, w Derenku; str. 4-5
Fot.: András Kemény*

*Kapela „Spisoki” z Łapsz Niżnych
w Derenku; str. 4-5
Fot.: András Kemény*

*Chór ludowy „Polska Drenka” z Istvánmajor
w Derenku; str. 4-5
Fot.: András Kemény*

*Polonijne taneczne zespoły ludowe z USA i Węgier; str. 8
Fot.: Barbara Pál*

*Mohácsowska uroczystość w Érdzie; str. 10
Fot.: Béla Rege*

*Cmentarz w Derenku; str. 4-5.
Fot.: András Kemény*

Polonia Węgierska

MIESIĘCZNIK WĘGIERSKIEJ POLONII
A MAGYARORSZÁGI LENGYELEK HAVILAPJA

Pismo Ogólnokrajowego

Samorządu Mniejszości Polskiej

z kwartalnym dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII negyedévi mellékletével

Odpowiedzialny wydawca / Felelős kiadó

dr Csúcs Lászlóné Hallna

Redaktor naczelny /

Főszerkesztő:

dr Konrad Sutarski

Redaktor graficzny /

Grafikai szerkesztő:

Kemény András

Redakcja / Szerkesztőség:

1102 Budapest, Állomás u. 10.

Telefon: 261-3479

E-mail: polweg@polonia.hu

Dzień redakcyjny / Szerkesztőségi nap:

poniedziałek / hétfő: 10⁰⁰-14⁰⁰

Drukarnia / Nyomda:

Ritter Nyomda, Budapest

HU ISSN: 1417-5924

Ukazuje się w każdym miesiącu dzięki pomocy finansowej budżetu centralnego Republiki Węgierskiej, za pośrednictwem Ogólnokrajowego Samorządu Mniejszości Polskiej oraz dzięki wsparciu finansowemu Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” ze środków Senatu Rp.

Megjelenik minden hónapban az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat közveffítésével, a Magyar Köztársaság központi költségvetésének köszönhetően, valamint a LK Szenátus és „A Keleten Élő Lengyelek” Alapítvány segítségével.

WAŻNE ADRESY - FONTOS CÍMEK

Ogólnokrajowy Samorząd

Mniejszości Polskiej na Węgrzech

1102 Budapeszt, Állomás u. 10.

Tel.: (+36-1)261-1798, Fax: (+36-1)909-28-56

oiko@polonia.hu

Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii

1102 Budapeszt, Állomás u. 10.

Tel./Fax: (+36-1)260-8023 • muzeum@polonia.hu

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

1102 Budapeszt, Állomás u. 10.

Tel./Fax: (+36-1)261-2748 • szkolapol@polonia.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne

im. J. Bema na Węgrzech

1051 Budapeszt, Nádor u. 34. II. p.

Tel.: (+36-1)311-0216, Tel./Fax: (+36-1)312-8204

bem@bem.hu

Stowarzyszenie Polskich Katolików

na Węgrzech pw. św. Wojciecha i Dom Polski

1103 Budapeszt, Óhegy u. 11.

Tel./Fax: (+36-1)262-6908 • adalbert@internet.hu

Polska Parafia Personalna na Węgrzech

1103 Budapeszt, Óhegy u. 11.

Tel./Fax: (+36-1)431-8414 • leskryza@op.pl

Pozostałe ważne adresy - patrz str. 22.

További fontos címek a 22. oldalon találhatóak.

Miesiąc nie „ogórkowy”

Zmiesiący najbardziej gorących w roku mieliśmy w czerwcu jako „zwózdź” miesiąca Dzień Węgierskiej Polonii, w lipcu za dzień podobny można było uznać ludowy Odpust w Derenku. Miesiąc sierpień jest w przeciwieństwie do tego - w naszych kręgach polonijnych - jak gdyby bezwydarzeniowy, jak gdyby skazany na to, że „sezon ogórkowy” jest właśnie i jedynie wtedy. Nic, tylko wyjechać na ten czas daleko, „gdzie pieprz rośnie”. Wszak już i wrzesień jest znów pełen dat jakże dla nas ważnych: rocznicy wybuchu II wojny światowej i najazdu na Polskę hitlerowskich Niemiec oraz stalinowskiego Związku Radzieckiego, a także rocznicy przybycia na Węgry - bratersko przyjętej - olbrzymiej, około stutysięcznej fali uchodźczej.

W sierpniu, na szczęście, ratują nas - węgierską Polonię - Węgrzy, ze swoim Świętem Króla Istvána (Stefana) i Świętego i fajerwerkami. Jest zatem wydarzenie, dla którego i wówczas warto tu, w Niecce Karpackiej pozostać, bądź już na ten dzień z wakacji powrócić. Warto także przy tym zastanowić się, - nie nad fajerwerkami, które i tak wieczorem rozblyskują bez pamięci nad naszymi głowami (no i naturalnie nad głowami Węgrów oraz turystów-obcokrajowców), - a nad sensem owego węgierskiego święta.

Dzień Istvána Świętego stanowią na Węgrzech połączenie dni dzisiejszych z bardzo głęboką tradycją, z procesem tworzenia się państwa węgierskiego w sercu Europy, zrastania się go z cywilizacją zachodnioeuropejską i z chrześcijaństwem zachodnim, łacińskim. Dla Węgrów ów dzień - 20 sierpnia - to równocześnie chwila odświeżania w pamięci czasów jeszcze wcześniejszych: plemiennych, jeździeckich, przeciw oni, przybywając do Europy, przywieźli wysoką kulturę środkowej Azji, między innymi jedno z najstarszych pism świata (żłobkowane, rovásírás), a na głowę Istvána biskup Astryk włożył koronę „namaszczającą”, kształtu i przeznaczenia odmiennego, aniżeli korony europejskie.

My, Polacy, również mamy wielką i świetlistą, ponad tysiącletnią przeszłość. Warto nad nią z kolei nam pochylić głowy, niezależnie od tego, że nasze święta narodowe związane są z historią i tradycją stulecia dopiero XVIII i XX.

Konrad Sutarski

Nem uborkaszezon

A forró nyári hónapok közül júniusban a Magyarországi Lengyelség / Napja, júliusban pedig a Derenki Búcsú jelentette a hónap fénypontját. Az előzőekkel szemben az augusztus - számunkra, itteni, külhoni lengyeleknek - mintha üres, eseménytelen lenne, mintha arra lenne kárhozatva, hogy csak az uborkaszezon jusson az eszünkbe róla, mintha arra ösztönözne, hogy minél messzebbre szökjünk előle, még az „Óperenciás tengeren is túlra”. Annál is inkább, mert a szeptember már megint tele van számunkra fontos dátumokkal: a II. világháború kitörésének és Lengyelország - a hitleri Németország, illetve a sztálini Szovjetunió által történt - lerohanásának az évfordulóival, illetve a barátian befogadott óriási - százezer fő körüli - lengyel menekülttullám Magyarországra érkezésének az évfordulójával.

Szerencsére augusztusban a magyarok sietnek a polónia segítségére Szent István király ünnepével és az elmaradhatatlan tűzijátékkal. Tartalmas ünnep ez, melyért érdemes a Kárpát-medencében maradni, vagy legalább is visszatérni rá a nyaralásból. És a fejünk fölött emlékezet nélkül, üresen clobbanó tűzijáték fényeinél érdemes egy kicsit szemügyre venni az ünnep mondanivalóját is.

Szent István napja köti össze Magyarország jelenkorát azzal a rendkívül mély hagyománnyal, amely az Európa szívében formálódó magyar államiságnak a nyugati civilizációval és a latin kereszténységgel való egybenövése során keletkezett. De a magyarok számára ez a nap, augusztus 20-a, egyáltalán alkalmat ad a még korábbi időkben - a lovasnépek nemzetségekre, törzsekre tagolódása korszakából - ránk maradt emlékezet felelevenítésére is, hiszen ők Ázsia magaskultúráját hozták ide magukkal Európába, többek között a világ egyik legősibb írását, a rovásírást, Asztrik püspök pedig egy, a többi európai koronától alakjában és szimbolikájában eltérő, „beavató” koronát helyezett István király fejére.

Mi, lengyelek szintén rendelkezünk tartalmas és dicsőséges ezredéves múlttal. Érdemes nekünk is fejét hajtunk clótte, függetlenül attól, hogy a nagy nemzeti ünnepeink csak a XVIII és a XX. század történelméhez és hagyományaihoz kapcsolódnak.

Sutarski Konrád

Odpust w Derenku

Különleges vendégek tették tiszteletüket az idei derenki búcsún: 50 fős küldöttség érkezett Lengyelország azon vidékeiről, ahonnan annak idején (300 évvel ezelőtt) a derenki lengyel családok ősei kivándoroltak, köztük azok a személyek, akik kutatásukkal kiderítették a rokonságot. A küldöttséget előző este nagy szeretettel fogadta Tiszaújvárosban a BAZ megyei L.KÖ elnöke és az OLKÖ elnöke.

A derenki búcsú szentmisével kezdődött azon a dombon, ahol a II. világháború során elpusztult templom állt egykor. A misét a szendrői Ködmön Ferenc atya celebrálta Leszek Kryża atya és Jan Byrski atya társaságában. Az ünnepi felszólalásokat és a szentbeszédeket követően felszendült a "Boże, coś Polskę". A program a mise után koszorúzással folytatódott a derenki temetőben. A hivatalos programokat követően a délután már néppünnyepély jelleggel zajlott. A talpalávalót a "Spisoki" népi együttes szolgáltatta, a "Polska Drenka" kórus pedig derenki tájszólásban előadott népdalokkal szórakoztatta a közönséget.

okoliczność oraz śpiewał, jak i w ubiegłych latach, polonijny chór z Emőd-Istvánmajor – "Polska Drenka". Naszym akcentem było wręczenie przez ks. Jana Byrskiego obrazu bł. Jana Pawła II, jako daru parafian białczańskich dla mniejszości polskiej na Węgrzech. Uroczysty wieczór zakończył się występem zespołu "Spisoki". Było to prelude tego, co "Spisoki" pokazali występując następnego dnia podczas odpustu w Derenku.

Odpust, który w ostatnim piętnastoleciu stał się dorocznym festywnem ludowym węgierskiej Polonii, odbywa się na terenach wsi Derenk, przymusowo opuszczonej podczas II wojny światowej, a zastępką prawie trzysta

Na zaproszenie Związku Samorządów Polskich i Samorządu Mniejszości Polskiej węgierskiego województwa Borsod-Abaúj-Zemplén, na tradycyjne święto ludowe węgierskiej Polonii – "Odpust w Derenku", czyli "Derenk Búcsúra", pojechała pięćdziesięcioosobowa delegacja Podhalan i Spisaków, na czele z ks. proboszczem Janem Byrskim z Białki Tatrzańskiej oraz z Jadwigą Plucińską i dr Januszem Kamockim z Krakowa, tymi, którzy odkryli pokrewieństwo derenczan z mieszkańcami Białki Tatrzańskiej oraz Czarnej Góry i przywrócili potomków derenckich osadników ich dawnej ojczyźnie. Organizacją i logistyką wyjazdu z sukcesem poradziła sobie Anna i Józef Remiaszowie. Delegacja wzmocniona została zespołem "Spisoki" z Łapsz Niżnych pod kierownictwem Elżbiety Łukuś i muzyką z Jurgowa. Pierwszego dnia spotkanie z polonijnymi gospodarzami odbyło się w Tiszaújváros, w hotelu Phönix. Delegacja powitana została bardzo ciepło przez przewodniczącą Polskiego Samorządu województwa B-A-Z Jolán Poros Andrásné i przewodniczącą Ogólnokrajowego Samorządu Mniejszości Polskiej na Węgrzech Halinę dr Csúcs Lászlóné, która powiedziała: "Przywożicie nam Polskę, udowodnicie nam, że ci ludzie

tutaj są pochodzenia polskiego. Nie wszyscy w to wierzyl, wy pobytym tutaj, swoją obecnością, udowodnicie, że derenecy Remiaszowie, Gogolowie,

Kustwanowie są nadal także Polakami". Na przywitaniu wystąpił w Tiszaújváros tamtejszy przedszkolny Zespół Tańca Ludowego "Kisboeskor" pod opieką Farkasné Molnár Anny, z programem specjalnie przygotowanym na polonijną

lat temu przez polskich osadników z Podhala i Spisza. Ich rozproszeni po województwie B-A-Z potomkowie zaczęli po zmianie ustroju zbiorowo spotykać się i odpust rok rocznie uroczystość tam świętują, a z nimi świętuje mniejszość polska na Węgrzech. Odpust zaczyna się zawsze uroczystą mszą świętą odprawianą na wzgórzu, gdzie stał zburzony podczas wojny kościół.

W roku bieżącym mszę celebrował ks. proboszcz Ferenc Ködmön z Szendró - miasteczka znajdującego się niedaleko wsi Szögliget, do której należą teraz tereny dawnego Derenku - zastępując zmarłego w tym roku miejscowego proboszcza ks. Józsefa Trecztyńskiego, który tradycyjnie odprawiał msze jako gospodarz, darząc derenczan sercem i wspomagając dobrym słowem. Koncelebrantami byli ks. Leszek Kryża Schr - proboszcz Polskiej Parafii w Budapeszcie i ks. Jan Byrski. Do uczestników uroczystości przemawiali przedstawicielki narodowości polskiej: prezes Związku Samorządów Polskich Województwa B-A-Z Valéria Bubenko Greskóné, a następnie Jolán Poros

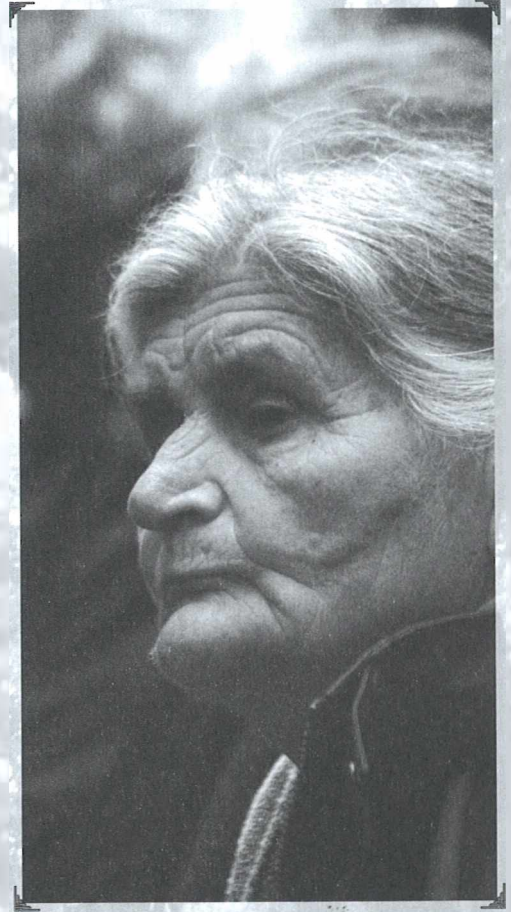

Andrásné, Halina dr Csúcs Lászlóne oraz burmistrz Szögligetlu Katalin Tóthné Mihalik, zaś w imieniu polskiej delegacji dr Janusz Kamocki. Przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Mniejszości Polskiej na Węgrzech dr Csúcs Lászlóne Halina – w trakcie przemówienia – zaapelowała do zebranych, by w zbliżającym się na Węgrzech październikowym spisie ludności deklarowali, że są Polakami, bo “od tego zależy, jak jaki będzie ciężar gatunkowy węgierskiej Polonii oraz na ile państwo węgierskie będzie dotować aktywność samorządową”. Status mniejszości daje ogromne możliwości prawne, organizacyjne i finansowe dla działalności polonijnej, takie, jak tworzenie instytucji narodowościowych, w tym placówek oświatowych, jak wydawanie czasopism, tworzenie stałych audycji radiowych i telewizyjnych, inicjowanie działań służących pielęgnowaniu tradycji. Ks. Leszek Kryża w kazaniu powiedział, że “dzięki temu, iż jesteśmy w Derenku, ta martwa wioska zaczyna żyć, a skoro tak się dzieje, to wspominamy także tych, którzy tutaj kiedyś żyli. Jesteśmy to im winni, dlatego też odwołujemy się do nich, bo oni byli prekursorami polonijnych tradycji ludowych na Węgrzech. Na zakończenie zabrzmiała zaintonowana przez ks. Leszka Kryżę pieśń “Boże, coś Polskę”, z udziałem muzyki z Jurgowa i zespołu “Spisoki”, wyciskając łzy i ściskając krtań.

Po mszy świętej Halina dr Csúcs Lászlóne i dyrektor Instytutu Polskiego w Budapeszcie Arkadiusz Bernas złożyli na derenkim cmentarzu wiązanki kwiatów. Popołudnie nie miało już charakteru sakralnego. Na wielkiej polanie poniżej Derenku, przy kramach rozpoczęła się zabawa ludowa, a w specjalnie ustawionych z okazji odpustu namiotach można się było smacznie pożywić. Na łące wystąpił zespół “Spisoki”, oczarowując spontanicznością i promieniując radością, po nim zaś zaprezentowała się “Polska Drenka” – chór i towarzyszące jej dźwięki cytry, wykonując pieśni ludowe w dialekcie derenkim.

Tak jak teraz my przybyliśmy na Węgry do Derenku, podobnie jesienią gościć będziemy na Podhalu potomków Derenczan, którzy – śladem patronów parafii: świętych Szymona i Judy Tadeusza – dokonują już od paru lat podróży pomiędzy Białką Tatrzańską i Derenkim.

Ryszard M. Remiszewski
Zdjęcia: András Kemény

Dwudniowa pielgrzymka do Derenku

Budapesti zarándokok egy csoportja (a X. ker. LKÖ szervezésében) két napos kirándulás keretében vett részt a derenkibűcsűn. Az első nap meglátogatták Feldebrő építészeti létező párját ritkító templomát, majd a világörökség részét képező bódvarákói Rákóczi-barlangot, és Bódvaszilváson tértek nyugovóra. Másnap a társaság egy része a hegyes erdőn át indult Derenkre, ahol már gyűlekezetek a búcsúra a polónia tagjai. A búcsűn is kitűnően érezték magukat a résztvevők, a zarándok-kirándulás jelesre sikerült!

Od 1994 roku odbywa się międzynarodowy odpust w Derenku, dawnej wsi zamieszkałej przez potomków polskich górali na terenie dzisiejszego Parku Narodowego Aggtelek. W bieżącym roku wybraliśmy się tam znów, na ponowne spotkanie z dwoma derenkimi świętymi, patronami od rzeszy trudnych i niemożliwych: Św. Judą i Tadeuszem, przeznaczając na pielgrzymkę całe dwa dni. Organizatorem był Samorząd Mniejszości Polskiej X. dzielnicy – z Zoltanem Danką i Alfrédem Wtulichelem na czele.

Wyjechaliśmy z Budapesztu w sobotni poranek, 23 lipca, zaglądając po drodze do miejscowości Feldebrő u

podnóża gór Mátra. Znajduje się tam kościół parafialny z XIII wieku, z jeszcze wcześniejszymi pamiątkami po królu Aba Samuełu. Unikalne są romańskie podziemia tej świątyni, które tym razem usłyszały kościelne śpiewy naszej grupy, w tym “Ave Maryję”.

W województwie B-A-Z, zanim jeszcze dojechaliśmy do wsi Bódvaszilás, zwiedziliśmy jaskinię Rakoczego w pobliskiej miejscowości Bódvarákó. Zbliżając się do niej wąziutką drogą, aż strach ogarniał. Tam na miejscu zobaczyliśmy jednak tereny wpisane na światową listę dziedzictwa kulturalnego UNESCO. Noclegi mieliśmy w trzech prywatnych domach-pensjonatach. Kolacja w “100 éves Vendégház” – spożyta po intensywnie spędzonym dniu smakowała nam, jak w sławnej, budapeszteńskiej “100 éves étterem”. Rano obudziło nas pianie kogutów, bicie dzwonów i ... niestety, deszcz. Staaliśmy mimo tego w koło, na trawie, do gimnastyki i porannych śpiewów. Po śniadaniu pielgrzymka podzieliła się na dwie grupy. Ci, którzy mieli więcej sił i sprawności wybrali się na pieszą wędrówkę przez wzgórza i lasy, do kaplicy w Derenku. Inni, autobusem, dojechali tam wcześniej i zajęli miejsca dla swych współtowarzyszy przy kaplicy,

gdź wokół ołtarza zbierało się coraz więcej ludzi, w tym i dawnych mieszkańców Derenku.

Sama uroczysta msza święta odbyła się z udziałem przedstawicieli krajowych oraz miejscowych władz, w tym polonijnych. Przyjechał też na odpust cały autobus z Polski, z pogranicza polskiego Spisza i Podhala, z pięknie prezentującą się kapelą góralską i dziewięcym chórem. Uczestniczył w odpuscie także nasz budapeszteński ksiądz proboszcz ks. Leszek Kryża i koncelebrował mszę św. już po raz ósmy, obecne jego uczestnictwo było jednak ostatnim, ze względu na jego trwały powrót do Polski. Po mszy św. wszyscy zeszliśmy na rozciągającą się przed Derenkim łąkę, gdzie można było nasłuchać się jeszcze muzyki góralskiej z Polski – “Spisaków” oraz przyderenkiego chóru “Polska Drenka”.

Nasza pielgrzymka z Budapesztu udała się na piątek. Czyżby dlatego, że w tym roku, w lipcu było aż po pięć piątków, sobót i niedziel?

Zamyślił się nad tym w drodze powrotnej, uśmiechając się do siebie.

Grażyna Herendi

Juniorzy i seniorzy wspólnie nad Bałtykiem

Személyes hangú élménybeszámolót olvashatnak Pola Rybicka-Toldi tollából, aki a Fővárosi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat által gyerekeknek szervezett ifjúsági táboroztatásán vett részt július 16-a és 25-e között.

Az első napi utazás és a Łódźban eltöltött éjszaka után az első jelentősebb látni-való Toruń belvárosa volt, ahol a régi házak között sétálva gondolatban időutazást lehetett tenni Kopernikusz világába, amire a szülőházában berendezett múzeum inspirált mindenkit.

Délután érkezett a társaság Gdanskba, majd rövid pihenő után a tengerpartra indult, hiszen mindenki ezért érkezett ide, hogy láthassa a Balti-tengert!

Másnap elkezdődött a környék felfedezése. Elsőként Gdańsk belvárosa került sorra, amely mindenkit elvarázsolta. Mintha mesébe kerültek volna. Gyönyörű épületek között jártak: Ratusz, Aranykapu, Zöld Kapu, Borostyán Múzeum. A tábor folyamán többször is visszatérhettek ide, és az Uplagen házban (núzumben) meg lehetett ismerni az egykori tehetős gdanskiak életmódját.

Gdynia-ban két hajót látogatott meg a társaság: a II. világháborús "Burza" hadihajót, és a lengyel tengerész-nemzedékeket felnevelő "Dar Pomorza"-t. Sopotot kísérték Európa leghosszabb famólójára, és az idősebbeket elkápráztatta a hatalmas változás, amin Sopot keresztülment (az élménybeszámoló írójá 1972-ben látta utójára az üdülőhelyt).

Felkavaró volt a hazafi hangulatú szymbarki skanzen, amely a Szibériába deportált lengyel foglyoknak állít emlékművet. Szintén szomorú történelmi időszakot idézett a "Gryf Pomorski" földalatti szervezet bunkere, amely 1941 és 1945 között működött. Szymbarkon voltak vidámabb látni-valók is, mint például a feje tetejére állított ház, melyben a plafonon lehet sétálni, és a pudlő a berendezési tárgyakkal a mennyezet helyére került, vagy a világ leghosszabb deszkája a maga 36,85 méteres hosszával, valamint a világ legnagyobb működő zongorája.

A gdanski Westerplattéra kalózhajóval tett kirándulásnak szintén nagy sikere lett. Összességében kitűnően sikerült a látározás, amelyet kitűnően szervezett meg Balogh Kasia, a FLKÖ elnöke.

jestem wprost oczarowana. Te piękne kamienice z historycznymi zapisami sprawiają, iż czułam się jak w bajce. Właśnie w tych mieszczkańskich, urządzonych z przepychem domach płynęło życie bogatych Gdańszczan. Jak żyli można z tym zapoznać się w Domu Uplagena (obecnie muzeum).

Z okna kamienicy Sieni Gdańskiej wyglądała śliczna panna Hedwiga, czyli "Panienka z okienka". Historię ślicznej mieszczki opisała Deotyma i na tej powieści powstał film, o tej samej nazwie. Atrakcją dla spacerujących po Długim Targu jest ukazująca się o godzinie 13, 15 i 17-tej, w okienku, na samej górze panienka.

Cała Droga Królewska zachwyca pięknymi budowlami. Ratusz, Złota Brama, Zielona Brama, Muzeum Burszlynu. W czasie naszego pobytu mieliśmy możliwość zachwycać się tym pięknym kifka razy.

Wyjazd do Gdyni umożliwił nam zwiedzenie dwóch polskich, sławnych jednostek pływających jaimi są wojenny okręt "Burza" (obecnie muzeum), broniąca we wrześniu 1939 roku wybrzeża i Gdyni. Obok zacumowany statek szkoleniowy "Dar Pomorza", na którym przez wiele lat szkolila się polska młodzież, marząca o marynistycznej przygodzie. Nie obyło się też bez wzruszenia i uronienia łezki z powodu przemijania czasu.

Każdy dzień przynosił nam nowe wrażenia. Odwiedziliśmy Sopot i oczywiście piękne molo. Jest to najdłuższe, drewniane molo w Europie, z którego roztacza się wspaniałe widok na Bałtyk i na nadbrzeże. Znajdują się tu okazałe, śliczne zabudowania godne kurortu. Wprost nie poznałam Sopotu, bo ostatnio byłam tam w 1972 roku, co za metamorfoza!

W Gdańsku- Oliwcu, w Katedrze z ogromnym wzruszeniem wysłuchaliśmy

Z ogromną radością skorzystałam z propozycji wzięcia udziału w obozie młodzieżowym, zorganizowanym przez Stołeczny Samorząd Mniejszości Polskiej, w dniach 16 do 25 lipca br. Może wydawać się to dziwne, że kilka dorosłych osób znalazło się na tego rodzaju obozie. Jednak jeśli była możliwość wykorzystania wolnych miejsc, to i dobrze się stało, ponieważ połączenie powagi dorosłych z radosnym powiewem młodości wyszło na dobre nam wszystkim.

Podróż rozpoczęliśmy 16 lipca, wyruszając autokarem spod siedziby SSMP.

Kierowcą okazał się bardzo kulturalny i sympatyczny pan János, który z wielkim skupieniem i powagą prowadził pojazd. Dzięki tym walorom pomimo nie-sprzyjającej, deszczowej aury w czasie całej prawie podróży, odbyliśmy ją szczęśliwie. Za co należałoby mu się szczególnie podziękowanie.

Do Łodzi przyjechaliśmy późnym popołudniem, gdzie czekał na nas wyśmienity posiłek i nocleg. Na drugi dzień, po śniadaniu wyruszyliśmy do Torunia.

Zwiedzając Starówkę i spacerując uliczkami, z pewnością każdy z nas nie tylko zachwycał się wspaniałymi, starymi budowlami ale rozmyślał też o tym jak to przed wiekami tym szlakiem podążał nasz wielki astronom Mikołaj Kopernik. Może wtedy spacerując udało się Mu "wstrzymać Słońce a ruszyć Ziemię". W domu, gdzie przyszedł na świat, znajduje się poświęcone mu muzeum.

W pogodne południe przyjechaliśmy do Gdańska. Powitała nas przewodnicząca SSMP, Kasia Balogh, która niepokojąc się o nas co jakiś czas telefonowała z pytaniem, gdzie się podziewamy, ponieważ ze względu na trwające prace drogowe nasza podróż trochę się przedłużała. To wszystko dzieje się z uwagi na zbliżające się EURO. Właśnie w Gdańsku- w Nowym Porcie zbudowano piękny stadion, na którym już za 11 m-cy mają się odbyć Mistrzostwa Europy w piłce nożnej. Po krótkim odpoczynku i posiłku wszyscy zapragnęli pójść nad morze, bo prawdę mówiąc każdy jechał właśnie w tym celu w tym celu. Dla nas starszych, pochodzących z różnych stron Polski, była to może ostatnia taka okazja.

Następnego dnia zwiedzanie miasta zaczęliśmy od Gdańskiej Starówki.

Jest to perła wśród naszych polskich starówek. Jestem warszawianką i kocham Warszawską Starówkę, to jednak gdańska

Autorka artykułu na tle gdańskiej starówki

koncertu organowego, kiedy to obok muzyki kościelnej organista wykonał też inne utwory. Przeprowadzając się z Bazylicy znajdującej się

zamarzali, a rano inni musieli wynosić zwłoki do lasu, nie było pogrzebów, bo w okolicy rojło się

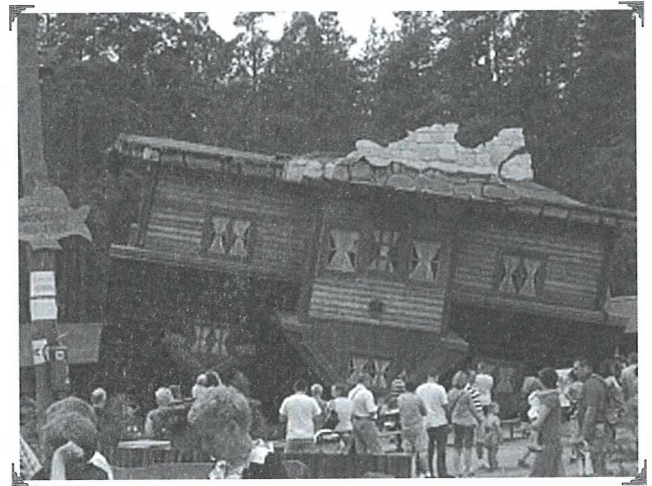
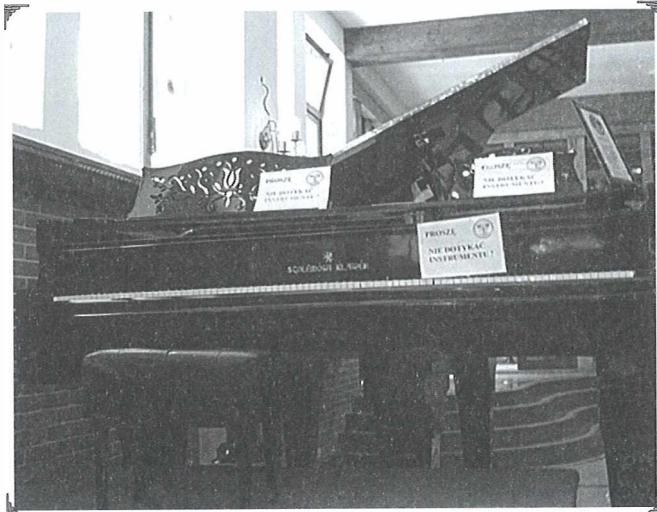
piękny park z ciekawymi okazami drzew, roślin i krzewów, wśród których płynię potok.

Następna wyprawa to wyjazd do Skansenu w Szymbarku. Skansen o niezwykle silnym podkreśleniu patriotyzmu. Było to pozytywne zaskoczenie, kiedy oglądaliśmy dom Sybiraka, zbudowany przez osiemnastowiecznych naszych zesłańców a przywieziony w częściach aż spod Irkucka i tu złożony. Autentyczny parowóz i wagony (towarowe), którymi wywożono na Sybir Polaków, w warunkach sprzecznych nawet z najprymitywniejszymi zasadami. Zagęszczone ludźmi wagony transportowano z Polski do Rosji całymi tygodniami. Co kilka dni, na postojach wyrzucano z nich zmarłych z głodu i przy okazji wrzucano do nich kilka bochenków chleba. Tak też wywieziono Akowców, których umieszczono w barakach. Każdy podzielony belkami w dwóch poziomach na 12 sektorów mieścił 144 jeńców. Barak nie posiadał żadnych drzwi, ponieważ strażnicy "mieli oko" na to co działo się wewnątrz. Działo się to, że ci co spali blisko wejścia, przy 40 stopniowym mrozie

Zwiedziliśmy również bunkier-zemiankę zgrupowania tajnej organizacji AK "Gryf Pomorski" działającego w latach 1941-1945 roku. To była bardzo

szokująca lekcja historii. Oprócz tych przykrych doznań były też bardzo humorystyczne akcenty jak "Dom na głowie" zbudowany jako symbol ustroju PRL, który był "postawiony na głowie". Chodzi się w nim po sufficientie i rzeczywiście odczuwa się w nim zawrót głowy.

Jeszcze coś z naj, naj... Jest to najdłuższa deska, mierząca 36,83 m, oraz największy fortepian, ale nie atrapa, a działający, na którym wykonywane są koncerty organów. Zwiedzaliśmy również browar kaszubski, gdzie na miejscu można było napić się prawdziwego piwa, przyrządzonego wg starej kaszubskiej recepty.

„Dom na głowie” w Szymbarku

Wielką atrakcją okazał się rejs pirackim statkiem na Westerplatte, gdzie pod pomnikiem bohaterów pochyliliśmy głowy.

Tyle przeżyć i wrażeń nie doznałam na żadnej

innej dotychczas organizowanej wyprawie, przez nasze, polonijne organizacje i z tak bogatym programem.

Wspaniałe polskie posiłki serwowane przez przemiłe Panie, którym dziękujemy za pyszne placuszki i niezapomniane w smaku "babczine" pierogi, tak z serem jak i z mięsem.

Jednak na najwyższe uznanie i podziękowanie zasługuje tu głównie organizatorka tej eskapady to - Pani Katarzyna Balogh, przewodnicząca SSM Polskiej, zresztą znana już nam z wielu wspaniałych pomysłów i nie strudzona w swych poczynaniach. Jeszcze nie wiem jak to robiła, że wbrew niecierkawym zapowiedziom meteorologicznym i ogólnie deszczowej pogodzie wyczuwała, odpowiednią porę na i bezbłędnie trafialiśmy na bezdeszczową pogodę podczas zwiedzania. Ogólnie oceniając wyjazd był ogromnie ciekawy i udany. Na długo pozostanie we wspomnieniach. Dlatego tą drogą pragnę podziękować Ci Kasiu, że umożliwiłaś mi spełnienie mojego marzenia tj. wyjazdu nad polskie morze, bo nie jestem pewna czy jeszcze kiedyś

będę miała taką okazję, aby posłuchać szumu fal Bałtyku.

Pragnę jeszcze wspomnieć jedną osobę, odpowiedzialną za powierzoną Jej młodzieży w czasie podróży i całego pobytu na obozie - to Basia Piłkorska-Kokaine. Opiekowała się i czuwała nad młodzieżą, można powiedzieć, że 24 godziny na dobę. Może niektórym z młodzieży wydawało się, że nadopieczniczo ale z pozytywnym rezultatem, bo nie było żadnych przykrych przypadków. Wszyscy wrócili cali i zdrowi a to jest bardzo ważne, pełni wrażeń i niezmiernie zadowoleni.

Poła Rybicka-Toldi

Polski folklor pod Budapesztem

Az európai unió elnökség átvételéhez kapcsolódva július 16-án a Lupa szigetén tartották meg a "Lengyel Folklor Budapest" című rendezvényt. A "Polonez" táncegyüttesen kívül fellépett még az Amerikából érkezett "Doliny" és a "Wesołego ludu" táncegyüttes. Kézműves bemutatók keretében kenyérsütéssel, fafaragással, bőrtárgyak készítésével lehetett ismerkedni. A programot lovas huszárbemutató koronázta. A testi töltékcézt bigosz, grillezett kolbász és breton módra készített bab szolgált. Meglepően sokan vettek részt a rendezvényen, amelyet jelenlétével megtisztelt Anna Derbin konzul asszony és Kryża atya is.

ski Samorząd z Budakalasz, GMK Trade sp. z o.o., Nóta TV, Banderium Huzarów i Straży Narodowej z Vacu, Stowarzyszenie Pielęgnowania Tradycji Wojskowych z Veresegeház i Stowarzyszenie Pielęgnowania Tradycji z Szentendre nie zapomnieli też o zaspokojeniu ciała, przygotowując pyszny bigosz, kielbaskę z rusztu i fasolkę po bretońsku. A na deser był jeszcze ogromny i pyszny tort, prezent Samorządu z Budakalasz, którego w pełni wystarczyło dla wszystkich, a więc i dla artystów i dla widzów. czyli na pewno dla około 300 osób.

Omawiając tę ciekawą i stojącą na wysokim poziomie artystycznym imprezę nie można zapomnieć o pięknym, wspólnym polonezie, wykonanym przez artystów i publiczność. Była to naprawdę niezapomniana impreza, którą - mimo nawału pracy - zaszczytli swą obecnością: kierownik Referatu Konsularnego radca Anna Derbin i ks. proboszcz, Leszek Kryża.

Na zakończenie nastąpiły jeszcze spontaniczne podziękowania od zespołów polonijnych ze Stanów Zjednoczonych dla przewodniczącej SSMP, Katarzyny Balogh, która nie tylko zaprosiła obydwu zespoły na Węgry (skąd udawały się na Festiwal Zespołów Polonijnych do Polski, do Rzeszowa), ale i przez cały czas tutejszego pobytu dzielnie się nimi opiekowała.

Jak - w luźnych rozmowach z nami - wyznało kierownictwo obydwu amerykańskich zespołów polonijnych, mieli oni tu okazję naoznie przekonać się o polskiej gościnności na Węgrzech oraz o wspaniałej współpracy Polaków i Węgrów.

Trwająca od 1 stycznia do 30 czerwca t.b.r. prezydencja Węgier w Unii Europejskiej i przekazanie jej 1 lipca Polsce było świetną okazją do licznych imprez węgiersko-polskich na Węgrzech. O kilku z nich pisano już na łamach poprzednich numerów "Polonii Węgierskiej".

XVIII-wieczna bitwa konna, a następnie prezentacja pistoletów oraz karabinów z okresu węgierskiej Wiosny Ludów, pasowanie na żołnierzy i prowadzenie przez nich walki, nauka budowy jurty, strzelania z łuku i tym podobnych. Była to naprawdę świetna zabawa, zarówno dla dzieci, jak i dorosłych.

Z tej samej okazji na wyspie Lupa na Dunaju, powyżej Budapesztu, odbył się 16 lipca piękny koncert, zatytułowany "Polski folklor w Budapeszcie", na który przybyło nadszpodziewanie dużo naszych rodaków z całej stolicy. mimo bardzo upalnej pogody, co na pewno bardziej sprzyjało kąpielom i plażowaniu, aniżeli uczestnictwie w imprezie kulturalnej. Z całą pewnością powodem był niezwykle bogaty i różnorodny program artystyczny, z udziałem nie tylko znanego już nam wszystkim budapeszteńskiego Zespołu Tańca Ludowego "Polonez", ale i dwóch zespołów polonijnych ze Stanów Zjednoczonych: "Doliny" z Minesoty i "Wesołego ludu" z Chicaga. Poza pięknymi i barwnymi występami taneczno-muzycznymi w wykonaniu trzech wspomnianych zespołów, w programie znalazły się też pokazy rzemiosła, były warsztaty rzeźbiarskie, podczas których można się było nauczyć pieczenia chleba i ciasta, rzeźbienia w drewno, wykonywania prostych przedmiotów ze skóry i tym podobnych. Bardzo podobały się pokazy wojska huzarskiego, po czym odbyła się

Organizatorzy: Stołeczny Samorząd Mniejszości Polskiej w Budapeszcie, SMP XVIII dzielnicy Budapesztu, węgier-

tekst: (Akor)
Zdjęcia: Barbara Pál

Chór im. Chopina w Koszalinie

A békéscsabai Chopin kórus július 21-e és 30-a között részt vett a koszalini polóniai kórustalálkozón. Az első nap nyitó koncertjét követő estén a város elöljárói és a szervezők ünnepi fogadást adtak a kórustalálkozó résztvevői (összesen kb. 200 fő) részére, végül koszorúzással fejeződött be a nap. 23-a a kórusok bemutatkozásának napja volt. 24-én közös éneklésre került sor a koszalini Szentlélek templomban. Délután a kórusok a közeli településeken adtak koncertet (a Chopin kórus Kolobrzegen). A műhelymunkára és továbbképzésre a továbbiakban naponta kétszer került sor, melynek keretében a résztvevők a lengyel kórusművészet szakmai módszerivel, újdonságaival ismerkedhettek, és felkészültek a galakontcertre, melyet július 28-án Koszalinban tartottak meg.

Chór im. Chopina działający przy Stowarzyszeniu Kulturalnym Przyjaźni Polsko - Węgierskiej w Békéscsabie wziął udział w dniach 21-30 lipca w warsztatach chóralnych w Koszalinie. Warsztaty te - jak i w ubiegłych latach - zorganizowało Koszalińskie Stowarzyszenie Wspólnota Polska, na czele z prezesem Zbigniewem Cicchanowskim, w ramach Polonijnego Lata 2011.

Oprócz chóru z Węgier, obecne były chóry z Litwy, Białorusi, Rosji, Ukrainy, chór doświadczalny "Repetito" - złożony ze studentów Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, oraz Akademii Muzycznych Wrocławia i Bydgoszczy, jak również wziął udział w szkoleniu chór "Ojczyzna", złożony ze słuchaczy Studium Dyrygentów Chórów Polonijnych, - razem około 200 osób.

Chór "Ojczyzna" zaprezentował swój wokalny kunszt 22 lipca w Koszalińskim Domu Kultury, a koncert dedykowany uczestnikom "Polonijnego Lata" był jed-

nocześnie dla dyplomantów Studium Dyrygentów - egzaminem.

Wieczorem tego samego dnia odbyło się uroczyste spotkanie z organizatorami i przedstawicielami miasta, połączone ze złożeniem kwiatów przy Pomniku Więzy Polonii z Macierzą.

Dzień przeglądu repertuaru poszczególnych chórów przypadł na 23 lipca. Chór im. Chopina zaprezentował następujące utwory: "Madrygal" - Szligowskiego, "Oj, nasi jada" - Rózdzińskiego, "Starą pieśń" - Bardosa, "Cygańskie życie" - Schumanna, "Salve Regina" - Liszta oraz "Ecce vir, sanctus martinus" - Łukaszewskiego.

W niedzielę przed południem wszystkie chóry wzięły udział we wspólnym śpiewaniu podczas Mszy Świętej w intencji Rodaków i Ojczyzny w Kościele p.w. Ducha Świętego w Koszalinie, a po południu koncertowały w pobliskich miejscowościach. Nasz chór wystąpił w Kołobrzegu. Przyjemnie było widzieć liczne plakaty

anonsujące koncert naszego chóru w tym mieście.

Zajęcia warsztatowe wszystkich chórów odbywały się dwa razy dziennie, pod okiem profesora Przemysława Pałki, głównego kierownika dydaktycznego tej formy zajęć. Próby przygotowywały do uroczystego Koncertu Galowego "Polonia - Miastu", który odbył się 28 lipca w Koszalinie wśród licznej rzeszy zainteresowanych i miłośników muzyki.

Czas wolny od zajęć spędzaliśmy nad brzegiem morza, odwiedzając pobliskie miejscowości: Gąski, Łazy, Miłno. I choć pogoda nie zawsze dopisywała, przyjemnie było spacerować brzegiem morza, wsłuchując się w odgłosy szumiących fal i śpiewy mew.

Dziesięciodniowe warsztaty muzyczne zintegrowały i zaktywizowały nasz zespół śpiewaczy. Mieliśmy okazję poznać nowe, polskie pieśni ludowe i utwory współczesnych polskich kompozytorów, zapoznać się z fachową metodą nauczania śpiewu chóralnego w Polsce, poprawić dykcję, emisję głosu, dynamikę w interpretacji utworów oraz poszerzyć braterskie kontakty z chórami polonijnymi z innych krajów. Dwie osoby z naszego chóru zapisały się również na 5-letni kurs dyrygentów.

Dziękujemy organizatorom, za organizowanie tego typu szkoleń i wspaniałą atmosferę, jaką stworzyli podczas warsztatów!

Tekst: Malgorzata Leszkó
Zdjęć: Pál Leszkó

W Érdzie, skąd Ludwik II wyruszył pod Mohács

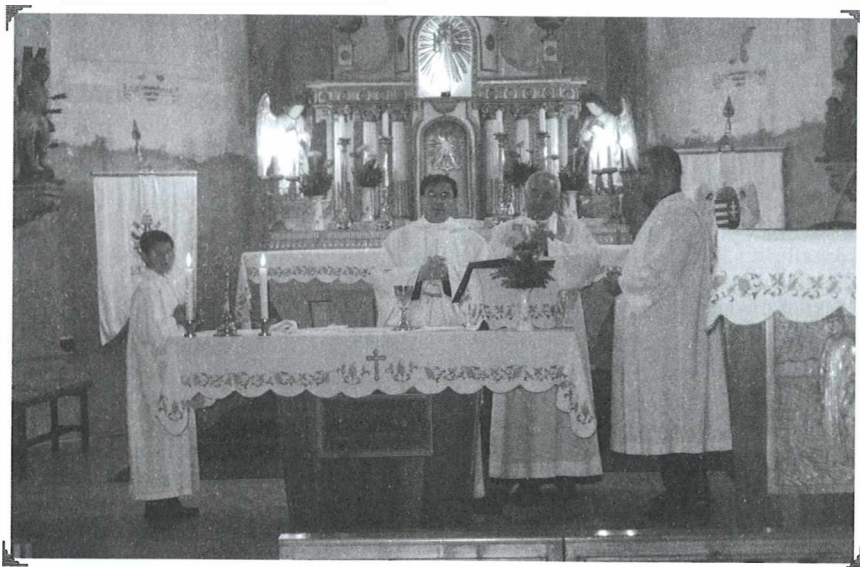
Július 23-án ünnepséget tartottak Érden, a mohácsi csatába tartó II. Lajos király egyesített magyar-lengyel hadereje megindulásának 485. évfordulója alkalmából. A Szent Mihály templomban ebből az alkalomból szentmisét celebráltak. Az ünnepség II. Lajos király szobránál folytatódott. Az ünnepi felszólalásokat kulturális program, majd koszorúzás követte. A nap záróakkordjaként a helybeliek fogadást adtak az ünnepő közönség számára.

osób na polsko-węgierski odpust do Derenku), w śpiewie nie dało się tego zauważyć. Ksiądz Zoltan Boros - proboszcz parafii Érd-Óváros był bardzo wzruszony i gratulował organizatorom tak pięknej uroczystości.

Po mszy świętej wszyscy przeszli, pod przewodnictwem Legii Wysockiego -

Dnia 23 lipca Polsko-Węgierskie Stowarzyszenie Kulturalne w Érdzie, Samorząd Mniejszości Polskiej w tym mieście, Fundacja Św. Michała w Érd-Óváros i mieszkańcy owej dzielnicy Érdú zorganizowali uroczystość z okazji 485 rocznicy wyruszenia zjednoczonych wojsk węgierskich i polskich pod dowództwem króla Ludwika II pod Mohács. Na uroczystość przybyła konsul Anna Derbin, burmistrz Érdú Andras T. Mészáros, radni miejscy, przedstawiciele miejscowych samorządów, w tym narodowościowych i organizacji cywilnych, licznie przybyli też goście z Érdú, jego okolic, a także Budapesztu, chociaż z początku pogoda była bardzo niepewna.

Uroczystą mszę świętą w zabytkowym, świeżo wyremontowanym kościele pw. św. Michała celebrowali:

tych razem ubranej w średniowieczne stroje stosunkowo dobrze pasujące do 1526 roku - pod pomnik króla Ludwika II i polską tablicę pamiątkową, gdzie odbyła się dalsza część uroczystości. Nastąpiły okolicznościowe przemówienia burmistrza i konsul oraz program kulturalny w wykonaniu uczniów węgierskich: Reginy Horváth i Gergő Alpeka, uczenicy Szkoły Polskiej: Kariny Szczerby oraz wokalistki Eszter Szigeti po czym odbyło się uroczyste złożenie wienców pod pomnikiem i tablicą. Uroczystość zakończyła się przyjęciem w budynku pobliskiej, dawnej szkoły podstawowej, przygotowanym przez mieszkanki Érd-Óváros.

Tekst: Włada Rege
Zdjęcia: Béla Rege

ksiądz Maciej Józefowicz z Krakowa oraz ksiądz Hieronim - proboszcz z Legnicy. Ksiądz Maciej, jak przystało na historyka wygłosił piękne kazanie, w którym dowiedzieliśmy się wielu ciekawostek historycznych, on też przybliżył nam postać króla Ludwika II. W czasie mszy grała na gitarze i śpiewała Eszter Szigeti, znana wokalistka z Érdú, członkini naszego Polsko-Węgierskiego Stowarzyszenia. Na zakończenie mszy przy akompaniamencie organowym Janosa Dobrossyego wszyscy odśpiewali "Boże coś Polskę" oraz hymn węgierski. Chórystki z Diósdú - również członkinie tego Stowarzyszenia - już wcześniej

nauczyły się i bezbłędnie słów do „Boże coś Polskę“, więc chociaż w tym roku Polaków było trochę mniej (ze względu na wyjazd szeregu

Hold polskim lotnikom

A varsói felkelés 67. évfordulóján a solymári temetőben emlékünnepeket tartottak a varsói harcok megsegítésére siető, szerencsétlenül járt lengyel pilóták sírjánál.

XXVII rocznice Powstania Warszawskiego, 1 sierpnia 2011 roku o godz. 17.00, Polonia węgierska oraz Ambasada RP oddały hold polskim lotnikom spoczywającym na cmentarzu alianckim w Solymár. Lotnicy ci spie-

szli z pomocą walczącej Warszawie, ale lot nad Węgrami, był niestety ich ostatnim lotem.

Ksiądz proboszcz Karol Kozłowski Schr. wygłosił okolicznościową modlitwę wspominając pogrzebanych na solymárskim cmentarzu polskich lotników – jest tam 38 polskich grobów – oraz wszystkich walczących w powstaniu.

Redakcja

Zdarza się, że rządzi przypadek

A véletlen úgy hozta, hogy felkerestem a kiskunmajsai 56-os Múzeumot, melyet az 56-os harcok neves részvevője, Pongrátz Gergely rendezett, illetve ellátogatam a mellette lévő kápolnába, melynek egyik tornya a győztes forradalmat, a másik pedig – a romos állapotú – a szabadságharc elesését jelképezi. Akkor történt a látogatásom, amikor a helyszínen elültették a lengyelországi Wadowicéből küldött kis fácskát a Szolidaritás Éve és II. János Pál pápa boldogá avatása alkalmából.

Na Węgrzech wszędzie może natknąć się na jakieś polskie pamiątki, na miejsca wspólnej pamięci łączące nasze dwa narody, gdziekolwiek się człowiek obróci, - nawet tam, gdzie się tego zupełnie nie spodziewa.

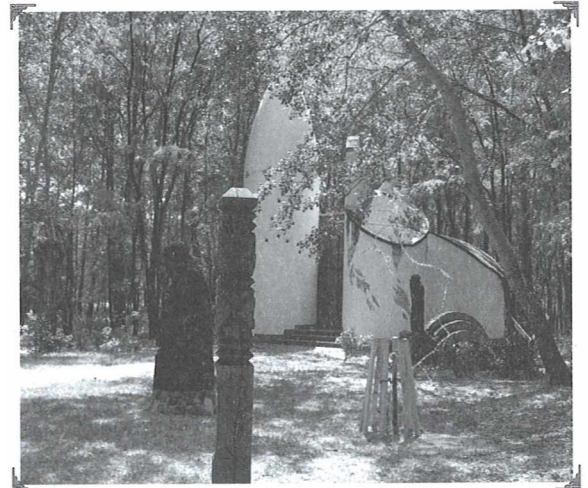
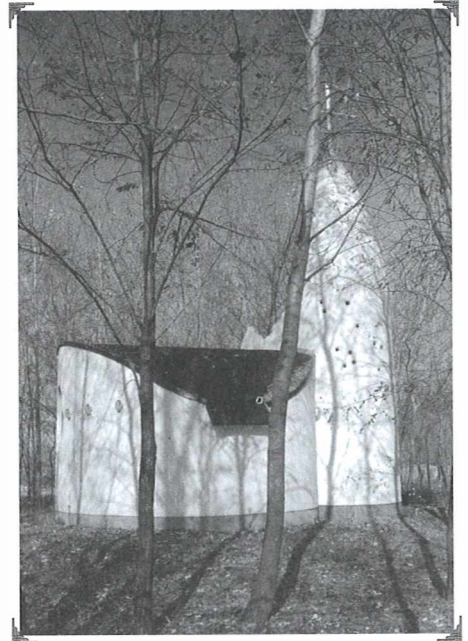
Od dawna miałam zamiar wybrać się do Kiskunmajsy, celem zwiedzenia tamtejszego Muzeum i Kaplicy 56. O ich historii tylko tyle, że dowódca legendarnego punktu "Corvin közi" rewolucyjnej obrony Budapesztu w 1956 roku, Gergely Pongrátz, po powrocie w 1990 roku z długiej emigracji amerykańskiej, kupił zagrodę w pobliżu miejscowości Kiskunmajsa. Zamieszkał tam, a w budynku dawnej szkoły urządził muzeum, w którym można oglądać ciekawe dokumenty 56 roku, oryginalne sztandary i fotografie. Na podwórzu stoi tank, a także armata, z czego najbardziej cieszy się młodzież. Po drugiej stronie drogi znajduje się Kaplica 56, pod wczwaniem świętego Jana Kapisztrána, zaprojektowana przez architekta Györgya Csete. Jedna z jej dwóch wież zwycięsko wspina się ku niebu, natomiast druga, niejako niedokończona i wyglądająca jak ścięta, symbolizuje upadek rewolucji. Kaplica jest miejscem pamięci zamordowanych skazańców politycznych. Umieszczone na ścianie tabliczki strzegą ich nazwisk. Jest tam też miejsce wiecznego spoczynku Gergelya Pongrázta oraz jego brata Ödöna, podobnie będącego powstańcem. W kaplicy, w każdą ostatnią niedzielę

miesiąca, odprawiane są msze święte. Nicopodal mieści się obóz młodzieżowy, w którym dzieci, młodzież, spędzając tam czas, uzyskuje wiadomości na temat wydarzeń 1956 roku. Przed Kaplicą 56 stoi kilka drewnianych rzeźb i tam, oprowadzająca nas osoba, pokazała drzewko, ze względu na które rozpoczęłam wogóle niniejszą opowieść.

Otóż polskie miasto Wadowice – miejsce urodzenia polskiego papieża – przesłało na Węgry 40 młodych drzewek, z okazji Roku Solidarności oraz wywyższenia Jana Pawła II do stanu błogosławieństwa. Jedno z nich posadził wicemarszałek węgierskiego Parlamentu, Sándor Lezsák, właśnie w Kiskunmajsy, przy Kaplicy 56, a dokonał tego – cóż za zrzędzenie losu – dzień przed moim tam pobylem, w ostatnią niedzielę maja. Widocznie przypadek rządzi światem i dlatego znalazłam się w Kiskunmajsy właśnie wtedy, a nie – powiedzmy – parę tygodni wcześniej, gdyż o drzewku i o akcji sadzenia nie wiedziałabym zupełnie nic.

Muzeum i Kaplica znajdują się w odległości 4 km od Kiskunmajsy, przy drodze prowadzącej do Szegedu i otwarte są w każdy dzień tygodnia, a program ten można połączyć z kąpielą w miejscowym kąpielisku, posiadającym wody lecznicze oraz nowoczesne baseny kąpielowe. A jak mowa była o solidarnościowym drzewku Jana Pawła II, warto byłoby nam wiedzieć, gdzie zostały posadzone pozostałe drzewka z Wadowice.

Tekst i zdjęcia: Hanna Bíró

Do propozycji dotyczącej miejsc przeznaczenia drzewnych sadzonek dołącza się Redakcja PW. Otrzymane dane opublikowalibyśmy w następnych numerach pisma.

Wojenna współpraca polsko-węgierska w ruchu oporu – w ocenie polityków niemieckich

Különleges forrásanyag nagyon érdekes információkat tartalmaz a II. világháborús lengyel-magyar viszonyról, kapcsolatokról – német szemzőgből. Az idézett forrásokból kiderül, a németek tudták, hogy a lengyel ellenállás, földalatti mozgalom a kezdetektől fogva szoros kapcsolatban állt a Magyarországon teljeskörű támogatást élvező lengyel emigrációval, illetve a Lengyelországban szolgálatot teljesítő magyar katonai egységek titokban segítettek a lengyel lakosságot, vezetőik kapcsolatban álltak az ellenállási mozgalommal. Ezeknek a megnyilvánulásoknak a hátterében az évezredes lengyel-magyar barátság állt, amiért aztán sok magyar drága árat fizetett a német megszállás idején.

Zbliża się wrzesień, miesiąc wybuchu II wojny światowej i narodowej pamięci o niezłomnej walce polskiego narodu z najeźdźcami. W związku z tym publikujemy (z niewielkimi skrótami) mało znany materiał, podany do wiadomości publicznej przez pismo „Kurier Codzienny” w 1947 roku. W opublikowanych tam fragmentach pamiętników gubernatora generalnego Franka, (szefa terenów polskich okupowanych przez Niemców jako „General Gouvernement Polen”), a opracowanych przez Sandora Plachowskiego, znaleźć można bardzo interesujące odnośniki na temat stosunków polsko-węgierskich w okresie wojny.

W numerach 15 i 18 z VII 1947 roku czytamy:

19.X.1943. Zebranie w sprawie bezpieczeństwa w biurze Generalnej Guberni. Pułkownik Bierkamp składa raport o nasilaniu się ruchu oporu. Wzrost sił ruchu oporu dochodzi do 97%. Niemieckie służby zabezpieczające odkryły w Radzynie i Warszawie duże magazyny amunicji. Ruch oporu otrzymuje teraz już drogą powietrzną duże ilości broni i amunicji. Wiele amunicji idzie na Węgry, gdyż tam sformuowała się około dziesięcioletnia polska armia. Z Warszawy w kierunku węgierskiej granicy wędrują większe grupy. Polacy wierzą, że Amerykanie wylądują na Bałkanach i że Węgry wkrótce będą wolne. Uważają, że granica węgierska będzie dość silna w przypadku ataku Niemiec”.

14. XII. 1943 roku na posiedzeniu sztabu Frank powiedział:

„Sytuacja psychologiczna jest dla mnie niepomyślna. Polscy emigranci na Węgrzech żyją bardzo dobrze. Otrzymują wsparcie kulturalne, ale nie tylko, także każdą możliwą pomoc. Posiadam informacje, że polscy emigranci pod przybranymi nazwiskami walczą w węgierskich siłach zbrojnych.

Mają nadzieję, że poprzez Węgry nawiążą kontakt z generałem Tito i wraz z węgierskimi zaufanymi ludźmi będą nawoływać do powstania.”.

W „Expressie Wieczornym” z 5 lipca w artykule 5 z cyklu „Powstanie Warszawskie – z drugiej strony” czytamy: oświadczenie generała Bacha, dowódcy 9 armii niemieckiej, przekazane przed trybunałem w Norymberdze przez podpułkownika von Strode: „Powstańcy zawsze mieli jedzenie i amunicję. Tylko częściowo udało nam się zapobiec przepływowi tych elementów, które konieczne są do walki. Na naszych tyłach działalność partyzancka szalała. Powstańcy kontaktowali się z dowódcami węgierskich oddziałów, niektóre oddziały powstańcze przedostały do miasta, i odwrotnie – niektóre wydostały się poza miasto”.

Powyższe opinię niemieckie wyraźnie pokazują w jaki sposób Niemcy odnosili się do kontaktów polsko-węgierskich oraz do stosunków powstałych pomiędzy stacjonującą w Polsce armią węgierską, a polskim ruchem oporu.

Faktycznie, Węgry, jako przyjazne państwo stanowiły dla polskiego ruchu oporu bardzo silną pozycję, kontakty kraju można było wykorzystać w transporcie i zabezpieczeniu emigracji sił rezerwowych. Wprawdzie na Węgrzech nie powstała dziesięcioletnia polska armia, ale kierowana przez tzw. „Bazę” tajna organizacja wojskowa posiadała w 1943 roku tego rodzaju liczebność. Organizacja ta była poprzez oficerów łącznikowych (Frank wliczał ich w skład armii) w ścisłych kontaktach z węgierskim ruchem oporu oraz z innymi władzami kraju. Omawiano wspólne działania, a nawet dostawę broni dla polskiego ruchu oporu przeciwko Niemcom.

Odnosnie pomocy udzielanej przez Węgry polskim uchodźcom, generalny gubernator Frank nie przesadzał. Rzecz polega na tym, że zdecydowana większość narodu węgierskiego jednoznacznie stanęła po stronie polskich emigrantów i wielu spośród członków rządu węgierskiego również okazywało Polakom przychylność.

W zakresie pomocy materialnej i kulturalnej, nie mówiąc już o zapewnieniu stałego schronienia politycznego, przypomnijmy:

1. Ponad 100000 Polaków otrzymało schronienie na Węgrzech, spośród których duża część dzięki rządowi węgierskiemu wyjechała na Zachód i na Środkowy Wschód.

2. Zaufane grupy węgierskiego Urzędu Premiera, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Wojskowości udzielały stałej pomocy polskim siłom oporu.

3. Bez przerwy wydawane były potrzebującym Polakom węgierskie paszporty i inne dokumenty.

Węgierscy przyjaciele Polaków, od lewej: płk Zoltán Baló, hr. Erzsébet Szapáry, hr. Károlyi Józsefné, Henryk Sławik i József Antall

Jak wynikało z wypowiedzi głowy państwa III Rzeszy, Niemcy znali stanowisko ówczesnego rządu węgierskiego, jego działalność i plany oraz starali się im przeciwdziałać. Węgrzy gorzko zapłacili za przyjazne postępowanie względem Polaków; wielu z nich zostało aresztowanych, deportowanych, zamęczonych na śmierć.

Oddzielnie należałoby się zająć sprawą pomocy udzielanej ludności polskiej i partyzantom przez wojsko węgierskie stacjonujące na terenach Rzeczypospolitej Polskiej. Ogólnie biorąc zachowanie stacjonujących w Polsce oddziałów węgierskich oparte było na zasadach polsko-węgierskiej przyjaźni: nie tylko udzielano pomocy ludności polskiej, ale skutecznie broniono ją przed przemocą niemieckich i ukraińskich ugrupowań.

Dane te oparte są na dokumentach historycznych, których znaczna część po dziś dzień nie jest znana opinii publicznej a pokazując prawdziwą twarz polsko-węgierskiej przyjaźni.

Adam Rudnicki
Tłum.: ESR

Muzeum Emigracji w Gdyni

2013-ben nyílt meg a gdyniai Emigráció Múzeuma. A szervezők a kiállítandó anyag gyűjtése céljából felkeresték a magyar polóniát is.

Gdyni powstaje Muzeum Emigracji, w dawnym budynku Dworca Morskiego. Zapowiedziane w 2010 roku oficjalną deklaracją władz miasta Gdynia - będącego głównym mecenasem tego ambitnego zadania kulturowego - już istnieje. Oficjalne otwarcie zaplanowane zostało na rok 2013, ale zbierane są w kraju i na świecie materiały, przygotowywane są

świadomości. Emigracyjny temat zauważalny jest przecież nawet w hymnie państwowym, w słowach o marszu legionistów Dąbrowskiego "z ziemi włoskiej do Polski".

Emigracja jest nieodłącznym składnikiem naszej pamięci. Trud zgromadzenia pod jednym dachem wszystkich wątków emigracyjnej historii, jakkolwiek jest zadaniem trudnym do

Zjednoczonych znalazło się 1.900 tysięcy, w Brazylii 100 tysięcy, w Argentynie 70 tysięcy, w Kanadzie ponad 30 tysięcy, a w krajach europejskich 800 tysięcy Polaków.

- Emigracja w okresie dwudziestolecia międzywojennego była rzędu ponad 1 miliona obywateli. Z tego zamorska ok. 800 tysięcy (reemigracja ok. 170 tysięcy), europejska ok. 1.500 tysięcy (reemigracja ok. 1.000 tysięcy), razem zatem wyemigrowało ok. 2, 3 milionów, a reemigrowało ok. 1,2 miliona obywateli.

- Emigracja w okresie powojennym - do 1980 roku - była rzędu prawie 1 miliona osób.

Uważa się, że dzisiaj żyje poza granicami kraju około 14-17 milionów ludzi przyznających się do polskich korzeni.

Wizyjny projekt muzeum zakłada stworzenie nowoczesnej instytucji, która - przy wykorzystaniu współczesnych technik audiowizualnych - umożliwi zwiedzającym aktywne uczestnictwo w emigranckiej narracji, śledzenie losów rodaków wyjeżdżających z kraju i powracających do niego.

"Gdynia - jak pisze, we wstępie do wydanego w 2010 roku pierwszego niewielkiego, ale esencjonalnego katalogu przyszłego muzeum, prezydent Gdyni Wojciech Szczurek - duma II (przedwojennej) Rzeczypospolitej była kluczowym elementem rządowej polityki emigracyjnej. Zbudowano tutaj cały system obsługi ruchu emigranckiego, powstała flota transatlantyków. Dlatego właśnie Gdynia pragnie oddać polskiej emigracji należne miejsce w historii." Autorem katalogu, na podstawie którego powstało niniejsze opracowanie, jest Aleksander Gosk, jeden z przybyłych w maju bieżącego roku na kwerendę do węgierskiej Polonii członków ekipy Muzeum Emigracji.

Opr.: Konrad Sutarski

Budynek Portu Morskiego przed wojną

wystawy o tematyce cząstkowej. Przedstawiciele Muzeum poszukując potrzebnych materiałów odwiedzili w tym celu między innymi Polonię niektórych krajów Europy Środkowej, w tym Węgier.

W historii Polski zaistniał szereg procesów mających decydujący wpływ na kształtowanie się tożsamości narodowej, będących istotnymi czynnikami rozwoju i kształtu państwowości, mających znaczenie dla gospodarki kraju, jego kultury, społecznej kondycji. Bez wątpienia jednym z takich procesów towarzyszących polskiej drodze przez historię był zjawisko emigracji. Towarzyszyło ono wojnom, rozbiorom i powstaniom, a także globalnym procesom wytyczającym etapy rozwoju cywilizacji europejskiej - zniesieniu poddaństwa, kryzysowi agrarnemu, industrializacji - było stałym podmiotem procesów społecznych. Emigracyjną historię na ziemiach polskich zaczęto pisać jeszcze przed zejściem Polski z mapy Europy w wyniku rozbiorów, - dokonywali tego konfederaci barscy i zwolennicy Konstytucji 3 maja. Można nawet mówić o swoistym "etosie emigracyjnym, ukształtowanym w polskiej zbiorowej

zarysowania, jest przedsięwzięciem istotnym dla każdego Polaka. Wszak fenomen emigracji dotyczy niemal każdej polskiej rodziny. Muzeum stawia sobie za cel odpowiedź między innymi na pytania: jak, kiedy, dlaczego, dokąd i z jakim skutkiem ruszali zagranicę m i e s z k a n y ziem polskich w różnych okresach czasu. A zwraca także uwagę na ruchy reemigracyjne.

Warte przytoczenia są przynajmniej najważniejsze dane statystyczne emigracji z ziem polskich (dane szacunkowe):

- Emigracja w latach 1880-1918 objęła około 4.300 tysięcy osób. Z tego w Stanach

*Wnętrze Portu Morskiego dziś (fragment)
Zdjęcie: Przemek Kozłowski*

Wakacje w Pułtusk

A magyarországi Országos Lengyel Nyelvoktató Iskola tanulóinak egy csoportja július 19-e és 29-e között nemzetközi polóniai ifjúsági táborban vett részt Pułtuskban, ahová Litvániából, Ukrainából, Oroszországból és Bulgáriából is érkeztek fiatalok. Az érintkezés nyelve természetesen a lengyel volt, mely segítségével új barátságok és szerelmek is szövődtek, miközben a résztvevők megismerkedtek a környékbeli nevezetességekkel, és változatos programokon vettek részt.

Na zaproszenie Zarządu Północno-Mazowieckiego Oddziału Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" grupa uczniów Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej, wraz z opiekunką Aliną Papiewską-Csapó, przebywała w dniach od 19 - 29 lipca na obozie międzynarodowym w Pułtusku. Uczestnikami tego międzynarodowego i równocześnie polonijnego spotkania była młodzież nie tylko z Węgier, ale także z Litwy, Ukrainy, Rosji i Bułgarii.

Poza zajęciami z języka polskiego oraz czynnego wypoczynku na terenie pięknego zamku w Pułtusku, młodzież zwiedziła uroczce muzea w samym miasteczku Pułtusk, w którym nocował kiedyś sam Napoleon i obok którego spadła największa ilość meteorytów w Europie.

Młodzi zwiedzili także Warszawę, Płock, skansen Kurpiów Białych w Pinowie i wiele innych ciekawych zakątków środkowej Polski. Zorganizowane zostały również mistrzostwa w piłce nożnej, gdzie umiejętnościami zabłysnęli nasi uczniowie, zdobywając

pierwsze miejsce i okolicznościowy puchar, który będzie można podziwiać w szkolnej gablocie. Oprócz piłki nożnej można było również wykazać się umiejętnością gry w siatkówkę, w tenis stołowy, czy swobodnie popływać sobie w pięknej Narwi. Wielką popularnością cieszyły się regularnie organizowane dyskoteki. Młodzież wzięła udział w kursie poprawnego zachowania się przy stole. Kurs prowadzony był przez miejscowego specjalistę, który prowadzi słynną restaurację zamkową. Oprócz ciekawych wycieczek, wyczerpujących zawodów sportowych, pouczających kursów, młodzież poznawała się nawzajem i to oczywiście za pomocą języka polskiego. Zawiązywały się nowe znajo-

mości, przyjaźnie, a nawet miłości "od pierwszego wejrzenia". Najtrudniejsze było pożegnanie, oczywiście wszyscy obiecali sobie, że w przyszłym roku obowiązkowo będzie ponowne spotkanie w Pułtusku. Obecny, kilkudniowy pobyt w kraju ich ojców był kolejną okazją do szlifowania znajomości języka polskiego, poznawania Polonusów innych krajów. Za to wszystko pięknie podziękowania organizatorom od całej bardzo zadowolonej grupy z Węgier, z nadzieją na powrót do Pułtuska w następne wakacje.

Tekst i zdjęcie: Alina Papiewska-Csapó

Wystawa fotografii teatralnej w Domu Polskim

Július 17-én nyílt meg a Lengyel Házban a "Melpomen varázsa" című fotókiállítás a gnieźnoi Mirosław Skrzypkowski fotóművész munkáiból, aki képeivel a színi előadások különleges pillanatait és érzelmi kisugárzásait örökíti meg. A megnyitót Handl György zongoraművész koncertje gazdagította, akinek az előadásában Chopin és Liszt műveket hallgathattak a jelenlévők.

17 lipca otwarta została w Domu Polskim wystawa fotografii teatralnej pt. "Chwile w Melpomena artysty-fotografika Mirosława Skrzypkowskiego z Gniezna. Artysta jest wykładowcą na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza i w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu oraz Wyższej Szkole Humanistyczno-Menedżerskiej „Milenium“ w Gnieźnie.

Oglądając teatralne fotografie, rzadko uswiadamiamy sobie, że pomiędzy nami a spektaklem jest ktos jeszcze. Ktos, kto z bliska sledzi gesty, spojrzienia i mimikę aktora, przypatruje sie grze swiatel, by za chwile utrwalic w kadrze te impresje: sceniczny ruch, relacje miedzy aktorami i plynace z nich emoc-

je. Fotografik uklada dla nas jak gdyby własna opowieść o spektaklu, której tematem jest owa teatralna sceneria, lecz ukształtowana poprzez jego twórczą wrażliwość i wyczulenie na to, co powstaje na oczach widza. Uchwyczone obiektywem sceny u s w i a d a m i a j a niepowtarzalność i efemeryczność teatralnego tworzenia. Z upływem czasu stają się najważniejszym dokumentem scenicznego wydarzenia.

Wernisaz wystawy ubogacony został koncertem fortepianowym polonijnego pianisty Györgya Handla. W jego wykonaniu usłyszeliśmy utwory Fryderyka Chopina i Franciszka Liszta.

Dodatkowym, miłym akcentem dnia okazał się Medal Koronacyjny, nadawany przez Prezydenta Miasta

Gniezna za szczególnie zasługi na rzecz rozwoju współpracy polsko-węgierskiej, przywieziony w jego imieniu przez Mirosława Skrzypkowskiego i wręczony

Elzbięcie Gieslewicz-Molnár, prezcswoi Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech p.w. sw. Wojciecha.

Tekst: Małgorzata Soboltyński
Zdjęcie: Barbara Pál

Informacja jak głosować za granicą w polskich wyborach parlamentarnych 9 października br., nawet bez wychodzenia z domu

Tájékoztató, miként lehet szavazni az október 9-i lengyel parlamenti választáson, akár otthonról is.

(informacja ta, opracowana na podstawie ustawy: Kodeks Wyborczy z dnia 5 stycznia 2011, przestana została – z serdecznymi pozdrowieniami dla Polonii – przez Joannę Fabisiak, posła na Sejm RP, wiceprzewodniczącą Komisji Łączności z Polakami za Granicą)

Parlament dokonał zmiany ordynacji wyborczej między innymi w zakresie sposobu głosowania Polaków mieszkających poza granicami Polski. Wedle nowej formuły można głosować także korespondencyjnie, co dla osób mieszkających daleko od Ambasady czy Konsulatu jest sposobem na uczestnictwo w wyborach, a więc decydowaniu o tym, komu chcą powierzyć ster państwa.

Do korespondencyjnego głosowania za granicą uprawnieni są: obywatele RP posiadający ważne polskie paszporty (na obszarze Unii Europejskiej oraz państw, na terytorium których można wjechać na podstawie polskiego dowodu osobistego wystarczy dowód osobisty)

Wyborca powinien zgłosić Konsulowi zamiar głosowania korespondencyjnego nie później, niż 24 września 2011r. Zgłoszenia dokonuje się ustnie, pisemnie, telegraficznie, faksem lub w formie elektronicznej. Poprawne zgłoszenie zawiera:

- Imię i nazwisko
- Imię ojca

Bezpłatne/refundowane szkolenia dla nauczycieli języka polskiego jako obcego

Ingyenes / előfinanszírozott képzés idegenajkúkat oktató lengyel nyelvtanároknak

Zespół Szkoły Języka Polskiego GLOSSA, Kraków serdecznie zaprasza do udziału w intensywnym szkoleniu metodycznym dla nauczycieli języka polskiego jako obcego. Obywatele UE mogą otrzymać pełny zwrot kosztów szkolenia, przelotu i zakwaterowania w ramach programu Comenius/Grundtvig, zaś dla nauczycieli spoza UE przygotowane zostały po 4 miejsca na każdy termin, w specjalnych cenach 250 EUR. Szczegółowe informacje można uzyskać kontaktując się z p. Justyną Ważną (justyna.wazna@glossa.pl). Oprócz terminów w 2012 roku dysponujemy jeszcze kilkoma miejscami w 2011 roku: 19-24 września, 5-10 grudnia.

Ponadto istnieje bezpłatne szkolenie dotyczące podręcznika „Polski, krok po kroku” i platformy e-polish.eu.

Szkolenie pozwala:
zapoznać się z nowoczesną serią podręczników „Polski, krok po kroku”,
nauczyć się szybko tworzyć lekcje na bazie materiałów dostępnych w portalu e-polish.eu,
zdobyć umiejętność prowadzenia lekcji indywidualnych online, co umożliwi pozyskiwanie nowych studentów na całym świecie.

- Datę urodzenia
- Numer PESEL
- Miejsce pobytu wyborcy za granicą
- Numer ważnego paszportu/dowodu osobistego oraz miejsce i datę jego wydania
- Miejsce wpisania do rejestru wyborców (w przypadku czasowego pobytu zagranicą)
- Adres, na który ma być wysłany pakiet wyborczy

Konsul, nie później, niż do 29 września 2011r., wysła do wyborcy pakiet wyborczy a w nim:

- Zaadresowaną kopertę zwrotną
- Instrukcję głosowania korespondencyjnego
- Karty do głosowania
- Kopertę na karty do głosowania
- Oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu

Wyborca oddaje głos w sposób określony w informacji znajdującej się na dole karty do głosowania. Po oddaniu głosu, karty do głosowania należy umieścić w kopercie oznaczonej “Koperta na kartę do głosowania” i ją zakleić. UWAGA! Koperty niezaklejone to głosy nieważne.

Na oświadczeniu o osobistym i tajnym oddaniu głosu wpisujemy miejscowość i datę oraz podpisujemy. Zaklejoną kopertę na kartę do głosowania oraz wypełnione i podpisane oświadczenie o osobistym oddaniu głosu wkładamy do koperty zwrotnej, zaadresowanej na adres Konsula.

Kopertę zwrotną zaklejamy i wysyłamy na własny koszt pocztą lub kurierem na adres Konsula. Konsul przekazuje właściwej komisji wyborczej tylko te koperty zwrotne, które otrzymał do czasu zakończenia głosowania.

Wyborca może osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do właściwej obwodowej komisji wyborczej.

Szkolenia odbywają się zarówno w Polsce (Kraków) jak i w Wielkiej Brytanii (Londyn). Szczegółowy program szkolenia wraz z formularzem zgłoszeniowym znajdują Państwo w załączniku. Szkolenie jest bezpłatne, jednakże obowiązując wcześniejsza rejestracja, której należy dokonać przesyłając formularz zgłoszeniowy na adres e-mailowy:

teresa.frydel@glossa.pl

lub faxem na numer

0048/12 341 02 89.

Każdy uczestnik szkolenia otrzyma testowy dostęp do platformy e-polish.eu, materiały szkoleniowe oraz będzie mógł zakupić podręcznik „Polski, krok po kroku” z 30% rabatem. Ponadto każda z uczelni (szkół językowych) reprezentowana na szkoleniu otrzyma bezpłatny egzemplarz podręcznika (na podstawie pisemnego upoważnienia z pieczętką instytucji do odbioru bezpłatnego egzemplarza).

Od dawna ... mile i mądrze

„Régóta nem tudtam ilyen kellemesen és okosan eltöltenem az időmet!” – vélekedik a tanárak számára szervezett V. Legújabbkori Történelmi Találkozó egyik résztvevője. A kurzuson résztvevők kiváló történészek és polonisták előadásait hallgathatták meg, érdekes szakmai műhelymunkákba kapcsolódhattak be, gondolatébresztő vitákon vehettek részt és tapasztalatokat cserélhettek.

“Od dawna nie udało mi się spędzić czasu tak mile i mądrze” pisze Wittek Jakóbk z Madrytu, uczestnik V Spotkań z Historią Najnowszą, prowadzonych przez edukatorkę Olgę Tumińską, a organizowanych przez BUP IPN.

Wakacje w pełni, tymczasem nauczyciele nie próżniają i w pocie czoła podnoszą swe kwalifikacje na licznych kursach w Polsce. Do najciekawszych, niewątpliwie, należy oferta Biura Edukacji Publicznej IPN. Od 5 już lat biuro to organizuje letnie Spotkania z Historią Najnowszą, których uczestnika-

mi są historycy i poloniści z całego świata. Spotkania cieszą się absolutnie zasłużoną, wielką popularnością. Nauczyciele mają tu okazję wysłuchać znakomitych wykładów z historii najnowszej, biorą udział w ciekawych warsztatach metodycznych, wspólnie układają scenariusze lekcji, toczą ciekawe dyskusje, wymieniają doświadczenia, co staje się inspiracją do dalszej pracy dydaktycznej. W tym roku hitem okazały się wykłady oraz warsztaty przygotowujące do pracy z filmem dokumentalnym i fabularnym.

Mimo całodziennych, intensywnych zajęć uczestnicy kursu z przyjemnością uczestniczyli również w wieczornych projekcjach filmowych lub innych zajęciach integracyjnych. Wyjątkowa atmosfera, bardzo dobra kuchnia oraz piękna okoliczna przyroda (dawny Dom Pracy Twórczej PRL w Oborach posiada piękny park ze sztucznymi jeziorkami), wszystko to sprawia, że wciąż chce się wracać na te po mistrzowsku zorganizowane i imponujące poziomem merytorycznym spotkania. Stąd tak liczne, entuzjastyczne oceny kursu, jak zamieszczony powyżej cytat, pod którym i ja podpisuję się z pełnym przekonaniem.

Barbara Virágh

Zapisy do Ogólnokrajowej Szkoły na rok szkolny 2011/2012

Szanowni Państwo, Drodzy Rodzice i Uczniowie!

Bardzo serdecznie zachęcam i zapraszam dzieci oraz młodzież do nauki w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech. Szkoła ta jest jedyną polską placówką dydaktyczno-wychowawczą wchodzącą w system oświaty węgierskiej. Tak jak zamieszkała na Węgrzech Polonia łączy w swych sercach dwie ojczyzny: tę pierwszą - macierz i drugą, również umiłowaną z wyboru, podobnie i Szkoła nasza łączy obydwa języki i obydwa kultury. Dzięki staraniom obu krajów - Polski i Węgier - powstała ona w 2004 roku jako pierwsza tego typu placówka mniejszościowa oparta o nową koncepcję, na tyle ciekawą, że zainteresowały się nią również inne mniejszości na Węgrzech, a także przedstawiciele Komisji Oświatowej Parlamentu Europejskiego w Strassburgu. Do Szkoły uczęszczają uczniowie z całego kraju. Oprócz klas w Budapeszcie, Szkoła ma swe oddziały w takich miejscowościach jak: Békéscsaba, Csór, Dunaújváros, Gödöllő, Kaposvár, Kecskemét, Pécs, Szentendre, Székesfehérvár, Veszprém. Uczniowie mieszkający w tych miejscowościach lub okolicy nie muszą przyjeżdżać na zajęcia do Budapesztu, nauka odbywa się na miejscu. Oczywiście w przypadku potrzeby możemy otworzyć nowe oddziały również w innych miejscowościach.

Nauka finansowana jest przez państwo węgierskie, a uczniowie obok codziennej nauki w szkole węgierskiej, u nas uczą się - raz w tygodniu - języka polskiego oraz wiedzy o Polsce, w kontekście życia na Węgrzech. W praktyce oznacza

to, że - poza nauką języka, literatury - prowadzone są zajęcia z przekładu, historii i kultury Polski w połączeniu z historią i kulturą Węgier, nauka o Polonii węgierskiej. Uczniowie przygotowani są też do zdawania egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz do egzaminu państwowego - j. polski jako obcy. Stopnie uzyskiwane w naszej szkole mogą być wpisywane także do świadectwa węgierskiego (na życzenie), a język polski może zastępować któryś z języków obcych, obowiązujących w szkołach węgierskich. Może być on także jednym z fakultatywnych przedmiotów maturalnych.

Uczniowie biorą aktywny udział w życiu polonijnym, są jej nieoderwalną i jakże miłą częścią.

Uwaga: od przyszłego roku szkolnego najlepsi uczniowie będą mogli ubiegać się o stypendium polonijne!

Zapisów dokonywać można do 10 września
osobiście : 1102 Budapeszt, Állomás u. 10
tel.: 261 27 48
lub pocztą elektroniczną:

Ewa Słaba Rónay
dyrektor

ZAPROSZENIE

Szerzej zachęcam wszystkich Uczniów, Rodziców i Sympatyków Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej 4 września na godz. 10:30 do Polskiego Kościoła na Kőbányi na uroczystą mszę świętą z okazji rozpoczęcia roku szkolnego. Podczas mszy nastąpi poświęcenie tornistrów.

Itt a szeptember, kezdődik az iskola

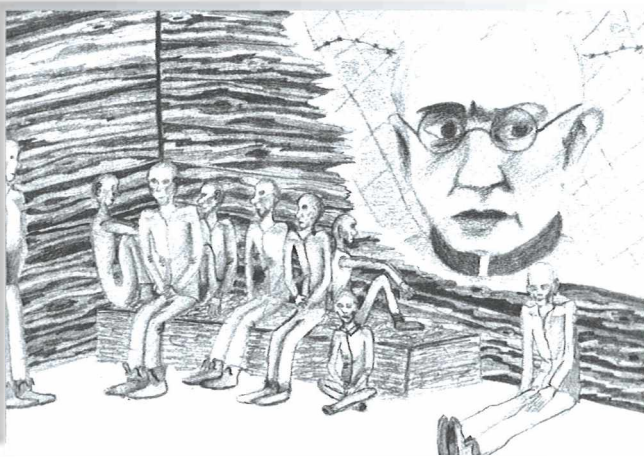
Várjuk azon diákok jelentkezését, akik az Országos Lengyel Nyelvoktató Iskola keretein belül lengyelül tanulnának. Az oktatás heti 1 alkalommal 5 órában (lengyel nyelv és irodalom és ország) folyik délutáni vagy hétvégi időpontban Budapesten és az ország több városában. A nyelvoktatás a magyar oktatási rendszer keretein belül működik, így a tanuló kérésére az érdemjegy a magyar iskolai bizonyítványba is bekerül-

het, valamint a tanuló felmentést kaphat a második idegen nyelv tanulása alól. A tanulmányokat 1-12. osztályig folytathatják, melynek befejeztével érettségi illetve állami nyelvvizsgát tehetnek.

Jelentkezésüket várjuk a szkolpol@polonia.hu címen, vagy a 1102 Budapest, Állomás utca 10. alatt, tel: + 36/1 261 2748.

Święty Maksymilian – świadek wiary i współdziałania z Bogiem

Dnia 14 lipca 2011 r. przypada 70. rocznica męczeńskiej śmierci św. o. Maksymiliana Marii Kolbego, franciszkanina, patrona naszych trudnych czasów. W kontekście prawdy o powszechności zbawienia uświadamiamy sobie, że również świętość ma taki uniwersalny wymiar, bo przemawia także po latach, promieniuje blaskiem cnót, inspirując do pytań o osobiste doświadczenie wiary. Heroiczny czyn św. Maksymiliana w Auschwitz wieniący całe jego życie oddane Bogu, pozostaje wciąż wymowny i przekonuje, że słowa Jezusa w życiu jego uczniów mogą spełniać się dosłownie: "Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich" (J 15,13). O. Maksymilian już w pierwszych dniach swego kapłaństwa odprawiał Mszę św. z prośbą o łaskę apostołstwa i męczeństwa, mówiąc, że dla Niepokalanej chciałby być starty na proch.

Bóg nie chce zbawiać człowieka poza nim samym, ale we współpracy z nim. Czyni znaki i cuda, by człowiek mógł stać się świadomym uczestnikiem Bożego zamysłu miłości i zbawienia. I robi to w taki sposób, by człowieka uczyć, wychowywać – tak poprzez swoje słowo, jak i poprzez wydarzenia, których człowiek staje się uczestnikiem czy świadkiem.

Święty o. Maksymilian, jest patronem 2011 roku, ogłoszonym przez Senat RP. Rajmund Kolbe urodził się 8. I. 1894 r. w Zduńskiej Woli w religijnej rodzinie tkaczy. W 1907 roku rozpoczął naukę we franciszkańskim seminarium we Lwowie, gdzie po trzech latach wstąpił do zakonu, otrzymując imię Maksymilian. Filozofię i teologię studiował w Rzymie. Tam w 1917 roku założył Rycerstwo Niepokalanej dla bardziej świadomego i gorliwszego szerzenia Królestwa Bożego, a także dla podjęcia modlitwy za nieprzyjaciół Kościoła. W roku 1918 przyjął święcenia kapłańskie. W roku 1922 wydał w Krakowie pierwszy numer miesięcznika "Rycerz Niepokalanej".

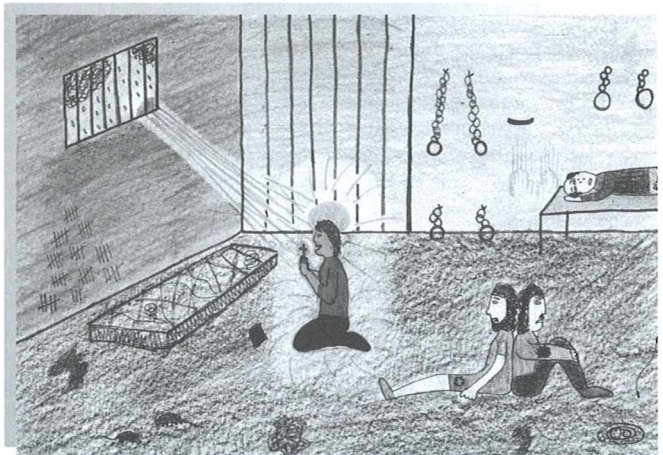
Pięć lat później założył największy w świecie katolickim klasztor – Niepokalanów, który w 1939 roku liczył 700 zakonników. Mimo poważnej choroby płuc, rozpoczął w roku 1930 pracę misyjną w Japonii, gdzie wydawał podobne pismo w języku japońskim i gdzie założył japoński odpowiednik Niepokalanowa. W 1936 roku został przełożonym polskiego Niepokalanowa, znanego już ze swej działalności wydawniczej. Od czasu wybuchu wojny bardzo pomagał okolicznej ludności. Był dwukrotnie aresztowany przez hitlerowskich okupantów. Ostatecznie przewieziony do obozu koncentracyjnego Auschwitz, po dwóch miesiącach dawania heroicznego świadectwa wiary, cierpliwości i miłości, 30 lipca 1941 zgłosił się na śmierć w bunkrze głodowym, dla ratowania życia ojca rodziny. Zginął 14 sierpnia jako ostatni z więźniów, dobity śmiercionośnym zastrzykiem. W Rzymie został

2011. július 14-én volt Szent Maximilián Kolbe atya vértanúságának 70. évfordulója. Ennek kapcsán a Lengyelországi Férfi Szerzetesrendek Vezetőinek Konferenciája körlevelet adott ki, amelyet Małgorzata Soboltyńska átíratában olvashatunk. A körlevél Kolbe atya rövid életrajzának tükrében elsősorban életének tanulságait, útmutatását, szentségét állítja középpontba, ami miatt Kolbe atyát 1972-ben szentté, 1982-ben boldoggá avatták, a SZEJM pedig 2011-et Kolbe atya évévé nyilvánította. Kolbe atyában mindenekelőtt az embert kell látni, aki nemcsak egy családapát mentett meg a haláltól, de éhhalálra ítelt társainak is példát mutatott emberségből, szeretetből, méltóságból.

października
1971 beatyfikowany,
zaś kanonizowany 10 października 1982.

Spoglądając na życie św. Maksymiliana, trzeba pamiętać o nim jako o człowieku: żywym, zmagającym się z codziennością, by we wszystkim pozostawać wiernym Bogu i szerzyć Jego królestwo. Łaska heroicznego świadectwa miłości nie spada na człowieka przypadkowo; otrzymują ją ci, którzy są gotowi do jej przyjęcia. Św. Maksymilian był święty nie tylko w chwili śmierci, ale był taki przez całe swoje życie. Był wierny w codziennych rzeczach i dlatego też okazał się wierny w chwili najwyższego wyzwania. W Auschwitz chodziło nie tylko o ocalenie Franciszka Gajowniczka, ojca rodziny, którego o. Maksymilian zastąpił w bunkrze głodowym. Ratował on nie tylko tego człowieka, ale również dziewięciu towarzyszy agonii w bunkrze, których swoją postawą, dobrym i szlachetnym słowem, pokojem serca zjednoczonego z Bogiem i ludźmi, mocą wiary i kapłaństwa, przygotowywał na godne spotkanie ze śmiercią. Poprzez jego świadectwo Bóg uczył i wychowywał świadków zdarzenia tak spośród ofiar, jak i katów, przekonując, że w samym centrum zwyrodnienia i pogardy dla życia możliwe jest pozostawanie człowiekiem, człowiekiem wrażliwym i odważnym, zachowującym rycerskie serce i wiarę. Przez świadectwo św. o. Kolbego Bóg uczy i wychowuje również nas. Z wdzięcznością wobec Boga trzeba nam myśleć o tym świętym, który nie ma nawet swojego grobu, bo jego prochy rozwiał wiatr nad oświęcimską ziemią. Z żarliwością i wytrwałością trzeba nam prosić Pana, byśmy wśród naszych codziennych doświadczeń dawali się Panu doprowadzać do zbawienia, a naszym życiem pomagali do zbawienia doprowadzać innych.

Na podstawie Listu Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich w Polsce opracowała Małgorzata Soboltyńska. Zdjęcia: Reheka Hatvani (Tapolca) i Margit Szilágyi (Dévaványa)

Zmiana warty w Polskim Kościele w Budapeszcie

- rozmowa z opuszczającą placówkę ks. Leszkiem Kryzą oraz przybywającym na to miejsce ks. Karolem Kozłowskim -

Közös interjú készült a lengyel plébániáról Lengyelországba visszatérő Leszek Kryza atyával és az őt váltó Karol Kozłowski atyával.

Kryza atyától megtudtuk, hogy 5 évig a Lengyel Episzkopátus Konferencia keleti részlegnek lesz a vezetője. Elmondta az érzéseit és az emlékeit, amikor ő érkezett frissen magyarországi szolgálati helyére. Áttekintést ad a lengyel egyház helyzetéről Kőbányán és az országban. Távozásával kapcsolatban kiemelte, hogy nagyon szívélyesen fogadták itt Magyarországon, jól érezte magát a számszerűleg kicsiny, de minőségében, tudatosságában, patriotizmusában magas szinten álló lengyel egyházi közösségben, melynek tagjaival felejtethetetlen pillanatokat élt át a közös zárandoklatok, a mindennapos események vagy akár a nemzeti ünnepek alkalmával. Tanulságos volt számára a polóniai szervezetekkel való együttműködés – ösztönözte ezek együttműködését. A továbbiakban röviden elmondta a rendbe való felvételének és

pappá szentelésének, illetve szerzetesi életútjának megelőző állomásait.

A Kozłowski atyával készített interjúrészből kiderült, hogy az atya műegyetemet végzett, a reál tudományokban jártas ember. A szeminárium végeztével volt káplán, nevelő a noviciátusban, újból káplán, majd plébános. Legutolsó feladatáért saját rendjének gazdasági vezetésével foglalkozott. Iteni tennivalóit tekintve határozottan vázolta a terveit: a lelki jellegű tennivalók tekintetében újja akarja építeni a ministráns közösséget, illetve erőteljesen foglalkozni akar a lengyel nyelvű misék országos hálózatának a továbbfejlesztésével. Az anyagi természetű feladatok közül kiemelte a templom körüli kerítés felújítását. Hangsúlyt akar helyezni a polóniai szervezetek együttműködésének a segítésére, ami a sokszínűség kivirágzását szolgálja az egység elmélyítésében. Fontosnak látja a karitatív tevékenységet az idősgondozás tekintetében, és e területen szorosan együtt akar működni az újonnan érkező missziós nővérrel.

Ksiądz Leszek Kryza zakonnik Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej był proboszczem Polskiej Parafii Personalnej w Budapeszcie przez ostatnich osiem lat i dał się polubić przez parafian – zarówno polskich, rozsianych po całym kraju, jak też przez miejscowych, kőbányi Węgrów, którzy do naszego kościoła uczęszczają. Świadczą o tym między innymi wypowiedzi, które zamieściliśmy w poprzednim numerze PW. Następcą księdza Kryzy został przysłany – podobnie - z Poznania, z tego samego Towarzystwa Chrystusowego ksiądz Karol Kozłowski. Stał się on proboszczem tutejszej parafii z dniem 1 sierpnia. Redakcja przeprowadziła z tej okazji wywiad z obydwojma księżmi razem.

Konrad Sutarski: Księżo Leszku! Odjeżdża ksiądz z budapeszteńskiej parafii po tylu latach. Czy możemy dowiedzieć się dokąd, na potrzeby jakich zadań kościelnych?

Ks. Leszek Kryza: Jadę do Warszawy, gdzie będę pracownikiem Konferencji Episkopatu Polski, prowadząc Zespół Pomocy Kościołowi na Wschodzie. Zespół ten zajmuje się zagadnieniami pomocy finansowej dla polskich parafii i innych rzymsko-katolickich placówek kościelnych oraz skupionych przy nich zgromadzeń wiernych na terenie krajów byłego Związku Radzieckiego, a dokładnie mówiąc – na terenie Białorusi, Ukrainy, Rosji (wraz z Syberią), krajów nadbałtyckich (Litwy, Łotwy i Estonii) oraz środkowoazjatyckich (Kazachstanu, Uzbekistanu, Tadżykistanu i Gruzji). Zostałem do tej służby oddelegowany przez mój Zakon, chwilowo na pięć lat.

KS: Z jakimi odczuciami przybywał ksiądz osiem lat temu na Węgry?

LK: Chyba z podobnymi, jak ksiądz Karol teraz. Czy dam sobie radę? Kogo tu spotkam? Czy będę w stanie nauczyć się języka węgierskiego?!

KS: No właśnie. Jakkotwiek nasza parafia jest polską, odprawiane są msze święte także dla Węgrów, w języku węgierskim.

LK: Węgrzy posiadają na Kőbányi dwa inne swoje kościoły: Świętej Rodziny przy ul. Káda oraz parafialny pw. Szent László – Świętego Władysława - na placu o tej samej nazwie, jednak część ich przybywa zazwyczaj na msze do nas. Dlatego nauczyłem się w pierwszym rzędzie na pamięć węgierskich tekstów liturgicznych. Z biegiem czasu doszedłem do tego, że w języku węgierskim czytam, dużo rozumiem, no i trochę mówię.

KS: A jeśli chodzi o wiernych polskojęzycznych?

LK: Polska Parafia Personalna pw. Najświętszej Maryi Panny Wspomożycielki Wiernych działa na terenie archidiecezji Esztergomsko-Budapeszteńskiej, zaś na terenie innych diecezji dopiero za zgodą tamtejszych biskupów. W rezultacie poza kościołem na Kőbányi regularnie odprawiane są

polskie msze święte – raz w miesiącu – w Tatahány i oraz w Ujpeszcie. Poza tym od jesieni ubiegłego roku jeździłem także do Belgradu. Gdzie indziej msze odprawiane są sporadycznie. W miastach Hajdúszoboszló oraz Eger odbywają się one co tydzień, ale tylko w lecie, kiedy jest tam dużo przybyszy z Polski i celebrowane są przez znajdujących się na Węgrzech polskich księży misjonarzy: dominikanów oraz franciszkanów-minorytów.

KS: Pytałem o odczucia księdza w czasie obejmowania tutejszej służby, a z jakimi odczuciami kończy ksiądz pracę duszpasterską wśród naszej Polonii?

LK: Zostałem tu przyjęty dobrze, serdecznie, spotkałem ciekawych ludzi, a ciekawy jest też kościół węgierski, – ilościowo niewielki, ale jakościowo odmienny od naszego, polskiego, przy czym wierni są może bardziej świadomi. Z Polonią przeżyłem tu dobre i niezapomniane chwile, wspólne pielgrzymki, spotkania codzienne, uroczystości patriotyczne przeżywane silniej, aniżeli w Polsce. Były też lekcje współpracy z organizacjami polonijnymi, które starałem się łączyć. Zaisniały tu poza tym chwile tak wielkie, jak śmierć Jana Pawła II.

KS: Obydwaj księża, a więc i ksiądz Karol, rozpoczęli nowicjat – jak słyszałem – w tym samym miejscu i czasie. Jak to było?

LK: Jestem trochę starszy od księdza Karola, ale moja droga do seminarium była nietypowa. Będąc Kaszubem po szkole zawodowej pracowałem niedaleko miejsca mojego urodzenia, w Gdyni, w Stoczni "Komuny Paryskiej". Tam uzyskałem maturę w szkole dla pracujących. Następnie odbyłem służbę wojskową w szeregach marynarki wojennej. Dopiero w 1984 roku – mając dwadzieścia siedem lat – wstąpiłem do Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej. Święcenia kapłańskie uzyskałem w 1991 roku. Byłem prez

pięć lat wikarym we Władysławowie, przez następnych pięć delegatem Przełożonego Generalnego TChR dla spraw Wschodu (jako koordynator na terenach Białorusi, Ukrainy, Kazachstanu i Węgier), następnie dwa lata spędziłem w Polskiej Misji Katolickiej w Niemczech, w Kolonii, no i ostatecznie pracowałem w Budapeszcie.

KS: Podobne pytanie pragnę zadać księdzu, księżu Karolu, o dotychczasową drogę życiową i przystanki w służbie kościelnej?

Ks. Karol Kozłowski: Liceum ogólnokształcące – ze specjalizacją matematyczno-fizyczną – ukończyłem w Gnieźnie, a studia odbyłem na Politechnice Poznańskiej, na Wydziale Budowy Maszyn, kończąc je po pięciu latach ze stopniem magistra inżyniera. Czas studiów był mi jednocześnie czasem dojrzwania do stanu kapłaństwa, bo działałem wtedy w pobliskim kościele Św. Rocha. Do Towarzystwa Chrystusowego wstąpiłem 14 sierpnia 1984 roku, mówiąc potem nieraz żartobliwie, że “ponieważ urodziłem się w niedzielę, nie nadaję się do żadnej pracy świeckiej”.

iej”. Świeceni kapłańskie uzyskałem w 1990 roku, - o rok wcześniej, aniżeli ksiądz Leszek, ponieważ dwa lata seminarium zrobiłem w jeden rok. Jako kapłan służyłem najpierw - przez dwa lata - w Dobrzanach k. Stargardu Szczecińskiego, potem przez rok byłem wychowawcą w Nowicjacie Zakonnym. Następne cztery lata spędziłem jako wikary w szczecińskiej parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. W 1997 roku zostałem proboszczem i organizatorem nowej, przekazanej wtedy Chrystusowcom parafii Św. Jadwigi Królowej w Poznaniu. Cztery lata później zostałem powołany na stanowisko ekonomy generalnego Towarzystwa, na którym przebywałem do końca czerwca roku bieżącego, a więc do chwili przyjazdu na Węgry, - z miesięczną tylko przerwą na odpoczynek i przygotowywanie się

Pożegnanie ks. Leszka i powitanie ks. Karola

Július 31-én a lengyel közösség elbúcsúztatta Leszek Kryža atyát, és szeretettel fogadta a helyébe lépő Karol Kozłowski atyát. A szentmisétők és Jacek Górski atya celebrálták. A misét követően a jelenlevők megköszönték Kryža atyának áldozatos, 8 éves magyarországi szolgálatát, és régi lengyel

szokás szerint kenyérrrel és sóval köszöntötték Kozłowski atyát (amit a helyszínen utalva kiegészítettek piros paprikával). A szentmise után a Lengyel Házban polóniai koncert következett, majd aznap este közös grillezésen lehetett részt venni Kryža atyával és Kozłowski atyával.

Wniedzielę 31 lipca odbyła się uroczysta msza św. celebrowana przez żegnającego naszą parafię ks. Leszka Kryżę Schr, rozpoczynającego posługę duszpasterską w naszej parafii ks. Karola Kozłowskiego Schr. oraz przez o. Jacka Górskiego OP.

Eucharystia, jest najlepszą okazją do składania podziękowań. Wszyscy starali się, aby eucharystia tego dnia była uroczysta i miała odpowiednią oprawę. Na organach grali: Sylwester Rostetter i György Handl, a śpiewał parafialny Chór św. Kingi oraz zespół dziecięcy „Klcksiki”.

Po mszy św. nie było końca podziękowaniom i życzeniom. Cała Polonia żegnała odchodzącego ks. Leszka Kryżę, dziękując za ofiarną, ośmioletnią służbę w Polskiej Parafii Personalnej w Budapeszcie. Aby ksiądz nie zapomniał o swoich dotychczasowych wiernych, został mu wręczony album ze zdjęciami ze wspólnych pielgrzymek, wycieczek i spotkań.

Powitanie ks. Karola Kozłowskiego Schr. odbyło się pięknym staropolskim obyczajem: chlebem, solą i papryką (to już był akcent węgierski), z dołączonymi

życzeniami wszelkich łask Bożych tak potrzebnych do sprawowania posługi duszpasterskiej. Po mszy św. w Domu Polskim odbył się koncert polonijnego muzyka Györgya Handla i młodzieńckiej Honoraty Sudał, która zaśpiewała „Ave Maria” i utwór „Hallelujah” Leonarda Cohena.

Pod wieczór tego samego dnia odbyło się jeszcze – razem z ks. Leszkiem Kryżą i ks. Karolem Kozłowskim - wspólne grillowanie w ogrodzie Domu Polskiego, a współbrzmiały z tym śpiewy pieśni kościelnych, takich jak „Maryjo, Królowo Polski, Maryjo, Królowo Polski, Jestem przy Tobie, pamiętam o Tobie, czuwać w każdy czas, ...”. Później, kiedy o godzinie 21 nastąpił Apel Jasnogórski i znów zabrzmiała ta pieśń, parafianie zaczęli wspominać, w ilu to krajach, podczas pielgrzymek, śpiewali tę pieśń razem z ks. Leszkiem: w Grecji, we Włoszech, na Litwie, na Ukrainie, w Siedmiogrodzie, w Ziemi Świętej, w Medjugorje, no i naturalnie w Polsce.

Redakcja, na podst. materiałów internetowych Polskiej Parafii Personalnej

do przejścia nowych zadań.

KS: Jak daje sobie ksiądz radę z językiem węgierskim?

KK: Zaczęłem się go uczyć. Oczywiście i dla mnie najważniejsze jest szybkie opanowanie tekstów liturgicznych, tym bardziej, że pierwszą mszę w języku węgierskim już musiałem odprawić. Tutaj ksiądz Leszek dorzucił: “Ja wtedy poczułem, że jako tako przyswoiłem sobie węgierski, kiedy przestano mnie obdarzać pochwałami rodzaju, iż jest już bardzo dobrze”.

KS: Księżu Karolu! Jakie są zamierzenia księdza, jako proboszcza, w pracy w Budapeszcie? I jakie priorytety?

KK: Zadania są następujące, są ich dwa rodzaje: duchowe oraz materialne. Jeśli chodzi o duchowe, to czas generuje nowe potrzeby. Są to: odbudowa drużyny ministranckiej, organizacja sieci mszy świętych na terenie kraju. Z potrzeb materialnych wyróżnić trzeba remont ogrodzenia wokół kościoła. Na szczęście nie ma nowych pęknięć w samym budynku kościelnym, w planach znajdu-

je się dalsza odnowa fresków, w prezbiterium. Dodatkowym priorytetem jest współpraca z organizacjami polonijnymi, budowa jej jedności jako jedności w różnorodności. Ważna jest poza tym zorganizowana opieka charytatywna, na potrzeby osób w podeszłym wieku, współdziałanie w tym kierunku z siostrą misjonarką, która wkrótce rozpocznie przy parafii tego rodzaju służbę. Może nawet przydatny byłby Dom Opieki – choć niekoniecznie w Domu Polskim, chcielibyśmy jednak w pierwszym rzędzie uzyskać dobrą, wszechstronną wiedzę o ludziach potrzebujących.

KS: Ksiądz Leszek miał wiele zadań na głowie, ale widać już z tego krótkiego przeglądu, że i ksiądz Karol nie zamierza próżnować, jakkolwiek “urodził się nie w dzień powszedni, a w niedzielę.” Dziękując za rozmowę, życzę w imieniu Redakcji “Polonii Węgierskiej” obydwóm księżom proboszczom dalszej dobrej duszpasterskiej służby bożej.

Zdjęcia: Barbara Pál

Co było?

- W dniu 1 lipca odbył się, z udziałem Polonii, w Bazylice budapeszteńskiej p.w. św. Stefania, Apel Jasnogórski, przy przywiezionym przez pielgrzymów – darze Polaków dla Węgrów, obrazie Matki Boskiej Częstochowskiej.
- W dniu 17 lipca w Domu Polskim Instytucji OSMP odbyło się otwarcie wystawy fotografii teatralnej pt. "Czar Melpomeny", autorstwa p. Mirosława Skrzypkowskiego z Gniezna.
- W dniach 23 i 24 lipca SMP X dz. zorganizował wyjazd rekreacyjno-pielgrzymkowy do Derenku i okolic.
- W dniu 24 lipca w Derenku odbył się tradycyjny odpust polonijny.
- W dniu 24 lipca, w budapeszteńskim Kościele Polskim, odbyło się tradycyjne poświęcenie pojazdów z okazji święta św. Krzysztofa.
- W dniu 1 sierpnia o godz. 17.00 na cmentarzu alianckim w Solymár Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech zorganizowało spotkanie w rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego.

Co będzie?

- W dniu 1 września o godz. 11.00 na cmentarzu Farkasrét w Budapeszcie, Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech organizuje uroczystość związaną z 72. rocznicą wybuchu w Polsce II wojny światowej.
- W dniu 2 września, w Egerze, staraniem miejscowego SMP, będzie miało miejsce otwarcie wystawy pt. "Katyń i Auschwitz - Reżimy totalitarne wobec duchownych kościołów chrześcijańskich okupowanej Polski, 1939-1945". Miejsce: Keresztény Ifjúsági Klub (Klub Chrześcijańskiej Młodzieży).
- W dniu 4 września, w budapeszteńskim Kościele Polskim, o godz. 10.30, rozpocznie się msza święta na rozpoczęcie nowego roku szkolnego.
- W dniu 4 września w Domu Polskim o godz. 12.00 nastąpi otwarcie wystawy twórczości lubaczowskiego malarza Józefa Izydora Dobrowolskiego, na którą serdecznie zaprasza Polsko-Węgierskie Stowarzyszenie Kulturalne w Érdzie, Stowarzyszenie Polskich Katolików na Węgrzech p.w. św. Wojciecha oraz Towarzystwo Polsko-Węgierskie w Lubaczowie.
- W dniu 5 września o godz. 17.00, w Bibliotece Języków Obcych w Budapeszcie, odbędzie się wieczór polskiej poezji współczesnej, gośćmi będą: Aleksander Nawrocki, Juliusz Bolek, Agnieszka Szymańska i Jerzy Paruszewski.
- W dniu 10 września z udziałem Polonii odbędzie się XIII. Szolnocki Festiwal Gulaszu.
- W dniu 10 września w Győr nastąpi uroczyste oddanie odnowionej polskiej kwatery cmentarnej z okresu II wojny światowej. ✪

- W dniu 11 września w Domu Polskim (Instytucji OSMP) o godz. 12.00 odbędzie się prelekcja ojca Stanisława Jaromiego na temat ofiar II wojny światowej, w tym męczenników węgierskich oraz postaci św. Maksymiliana Kolbego.
- W dniu 13 września w budapeszteńskim Kościele Polskim odbędzie się Nabożeństwo Fatimskie i spotkanie Koła Różańcowego.
- W dniu 17 września OSMP zbierze się w swojej budapeszteńskiej siedzibie na posiedzeniu plenarnym.
- W dniu 17 września o godz. 13.30 rozpocznie się tysiącne wydanie radiowego "Magazynu Polskiego", emitowanego od 1998 roku w publicznym Radu Węgierskim, w programie MR4 na falach średnich 873 kHz i ze strony internetowej.
- W dniu 17 września odędzie się w Egerze, w Hotelu Park, z udziałem miejscowego SMP, Dzień Polskiej Kultury i Gastronomii.
- W dniach 17-18 września SMP z Veszprém, Székesfehérvár i Csőr organizują wycieczkę do Balatonboglár śladami polonijnych wspomnień.
- W dniach 17-18 września Wielkopolski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" organizuje w Domu Polskim w Budapeszcie szkolenie w zakresie pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej na działalność węgierskich organizacji polonijnych i samorządowych.
- W dniu 18 września o godz. 15.00, w siedzibie SMP w Újpeście, odprawiona zostanie msza święta w intencji żołnierzy poległych w Kampanii Wrześniowej.
- W dniu 19 września o godz. 17-ej, w Bibliotece Języków Obcych w Budapeszcie, odbędzie się otwarcie wystawy o Czesławie Miłoszu, zorganizowanej wspólnie z tutejszym Instytutem Polskim i Muzeum Literatury w Warszawie.

XVII. Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej

termin 2011.09.25-10.02.

motto: „Przyszłość ludzkości idzie przez rodzinę”
Jan Paweł II.

25.09.

godz. 10.30 Kościół Polski - uroczysta msza święta pod przewodnictwem ks. biskupa Stanisława Stefanka, Przewodniczącego Rady Episkopatu Polski ds. Rodzin

godz. 12.00 Dom Polski - Otwarcie wystawy fotograficznej pt. "Polonijne rodziny" oraz wykład pt. "Prawdziwa męskość fundamentem ojcostwa" Mieczysława Guzewicza bibliisty, teologa, członka Rady ds. Rodzin Konferencji Episkopatu

26.09

godz. 17.30 Dom Polski - Spotkanie z profesorem Wandą Póltawską, wykład na temat małżeństwa, roli kobiety oraz mężczyzny w tym związku

28.09.

godz. 17.30 Dom Polski - prelekcja filmu o Marii Magdalenie

29.09

Msza św. i tradycyjne spotkanie polskich księży, zakonników oraz siostr zakonnych pracujących na Węgrzech

02.10

godz. 10.30 Kościół Polski - uroczysta msza święta na zakończenie Dni, występ chóru św. Kingi
godz. 12.00 Dom Polski - występ grupy artystycznej Krzysztofa Piłata z Białogostoku z przedstawieniem lalkowym dla całej rodziny pt. "Rzepka"

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach. (b.)

PRENUMERATA PW I GP

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2011 wynosi:

- dla prenumeratorów indywidualnych (po 1 egzemplarzu) - 4.000 forintów/rok;
- dla prenumeratorów zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) - 20.00 forintów/rok.

Jeśli byłoby zapotrzebowanie na wsteczną prenumeratę numerów już wydanych (w roku 2010 lub w którymś wcześniejszym), można ją zgłosić na analogicznych warunkach.

Redakcja przyjmuje także i większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeśli ich stan finansowy to umożliwi.

Wsparcie finansowe zaoferowane Redakcji należy przekazać w banku K&H na konto o nazwie Lapkiadás:

10400157-00026536-00000004

W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (Wsparcie dla pisma) Ogólnokrajowy Samorząd Mniejszości

Formularze czekowe dołączamy lub można o nie prosić listownie, względnie telefonicznie oraz na miejscu w biurze OSMP (OLKÓ) i w Redakcji PW.

Mi történt?

- Július 1-én a budapesti Szent István bazilikában a Czeszochowai Szűzanya – lengyelek által a magyaroknak adományozott, zárandoklat által átszállított – képeinek másolata előtt a polónia részvételével zajlott az Apel Jasnogórski.
- Július 17-én az OLKŐ Lengyel Házában megnyílt a gnieźnól Miroslaw Skrzykowski munkáiból összeállított "Melmopena varázsa" című színházi témájú fotókiállítás.
- Július 23-án és 24-én a X. kerületi LKŐ Derenkre szervezett zárandok-kirándulást.
- Július 24-én Derenken megtartották a hagyományos lengyel búcsút.
- Július 24-én szent Kristóf ünnepe alkalmából a budapesti Lengyel Templomban hagyományosan sor került a közlekedési eszközök megszentelésére.
- Augusztus 1-én 17 órai kezdettel a Bem J. Lengyel Kulturális Egyesület szervezésében találkozóra került sor a Varsói Felkelés kitörésének emlékére a solymári katonai temetőben.

Mi várható?

- A Bem József Lengyel Kulturális Egyesület a második világháború lengyelországi kitörésének 72. évfordulója kapcsán emlékűnnep-séget szervez a budapesti Farkasréti Temetőbe szeptember 1-én 11 órai kezdettel.
- Szeptember 2-án Egerben (a helyi LKŐ törekvéseinek eredményeképpen) sor kerül a "Katyń és Auschwitz – a totalitárius rezsim a keresztény egyházak lelkeszeinek szemszögéből – 1939-1945" című kiállítás megnyitójára. A kiállítás helyszíne a Keresztény Ifjúsági Klub lesz.
- Szeptember 4-én a Lengyel Házban 12 órakor nyitja meg kapuit a lubaczowi Józef Izidor Dobrowolski festőművész kiállítása, amelyre mindenkit szeretettel vár az Érdi Lengyel-Magyar Kulturális Egyesület, a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete, illetve a Lubaczowi Lengyel-Magyar Társaság.
- Szeptember 5-én 17 órakor a budapesti Idegennyelvű Könyvtárban kortárs lengyel irodalmi est lesz. A meghívott vendégek Aleksander Nawrocki, Juliusz Bolek, Agnieszka Szymańska és Jerzy Paruszewski lesznek.
- Szeptember 10-én a polónia is részt vesz a XIII. Szolnoki Gulyásfesztiválon.
- Szeptember 10-én Győrben ünnepélyes keretek között adják át a felújított II. világháborús síremléket.
- Szeptember 11-én az OLKŐ intézményeként működő Lengyel Házban 12 órai kezdettel lesz Stanisław Jaromi atya előadása a II. világháború mártírjainak témakörében, kitérve

többek között a magyar mártírokra és Maximilian Kolbe atyára.

- Szeptember 13-án a budapesti Lengyel Templomban Fatimal Szentmise lesz a Rózsafüzér Kör találkozójával egybekötve.
- Szeptember 17-én az OLKŐ székházában lesz a testület plenáris ülése.
- Szeptember 17-én 13 óra 30 perckor ezredik alkalommal jelentkezik a Magyar Rádióban 1998 óta sugárzott "Lengyel Magazin" című rádiós műsor az MR4 873 kHz-es rövidhulláman, illetve a internetes oldalán.
- Szeptember 17-én az egrí Park Hotelban a helyi LKŐ részvételével rendezik meg a Lengyel Kultúra és Gasztronómia napját.
- Szeptember 17-én és 18-án a veszprémi, székesfehérvári és csói LKŐ Balatonboglára szervez kirándulást a polóniai emlékek felidézése.
- Szeptember 17-én és 18-án a "Wspólnota Polska" Egyesület Nagylengyelországi Tagozata képzést szervez a Lengyel Házban az európai uniós pályázatok témakörében magyarországi lengyel szervezetek, ezen belül önkormányzatok számára.
- Szeptember 18-án 15 órakor az újpesti LKŐ székházában szentmise lesz a II világháború kitörésekor (a Szeptemberi Kampanyban) elhunyt katonák emlékére.

- Szeptember 19-én 17 órakor a budapesti Idegennyelvű Könyvtárban lesz a Czeslaw Miłosz kiállítás megnyitója a budapesti Lengyel Intézet és a Varsói Irodalmi Múzeum szervezésében.

XVII. Lengyel Keresztény Kultúra Napjai

időtartam: 2011. szept. 25 – okt. 2.

móttó: "Az emberiség jövőjét a család hozza el"
(II. János Pál pápa)

szept.25.

10.30., Lengyel Templom, ünnepélyes szentmise, a mlszt Stanisława Stefanek püspök, a Püspöki Tanács Családügyi Tanácsának elnöke celebrálja.

12 óra, Lengyel Ház

A "Lengyel nemzetiségi családok" című fotókiállítás megnyitója egybekötve "Az Igazi férfiasság mint az apaság alapköve" című előadással, amelyet Mieczysława Guzewicz teológus, a Püspöki Konferencia Családügyi Tanácsának tagja tart.

szept. 26.

17.30 óra, Lengyel Ház

Találkozó Wanda Póltawska professzor asszonnyal, aki a házasság, a női-férfi szerepek témakörében tart előadást.

szept. 28.

17.30 óra, Lengyel Ház

Mária Magdalénáról szóló film bemutatója.

szept. 29.

Szentmise, illetve a Magyarországon tevékenykedő lengyel papok, szerzetesek és nővérek hagyományos találkozója.

okt. 2.

10.30 óra, Lengyel Templom

A rendezvénysorozat befejezése ünnepi szentmisével, melynek keretében fellép a Szent Kinga kórus.

12.00 óra, Lengyel Ház

"Répácska" címmel családi bábelőadás (kicsiknek és nagyoknak) a białystoki Krzysztof Piłat Művészeti Csoport előadásában.

Figyelem: A szerkesztőség a fent említett programokban bekövetkezett változásokért nem vállal felelősséget. (b)

A PW ÉS A GP ELŐFIZETÉSE

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2011. évre:

- egyéni előfizetőknek (egy példány) - 4.000 Ft/év;
- a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példány) - 20.000 Ft/év.

Ha szükség akad a már megjelent számok visszamenőleges előfizetésére (2010-re vagy korábban), azt hasonló feltételekkel tehetik meg.

A szerkesztőség elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi kondíciójuk lehetővé teszi.

A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a Lapkiadás nevű számlára a K&H bankban lévő számlára kell utalni:

10400157-00026536-00000004

A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás” Országos Kisebbségi Önkormányzat.

A csekket mellékeljük, de igényelhető levélben is, illetőleg telefonon, valamint helyben, az OLKŐ irodájában és a PW szerkesztőségében.

NIK piętnuje zaniedbania

Niewystarczająca dostępność świadczeń medycznych, brak lokali socjalnych i mieszkań chronionych, zaniedbania w modernizacji dróg, opóźnienia we wprowadzaniu ogólnopolskiego numeru alarmowego 112 - to uwagi NIK o stanie państwa, zawarte w sprawozdaniu za rok 2010. W roku 2010 przeprowadzono 180 kontroli planowych i 105 kontroli doraźnych. Dotyczyły one m.in. wykonania budżetu, a także systemu opieki zdrowotnej, stanu dróg, lokali socjalnych, wprowadzenia numeru alarmowego. Z ustaleń NIK wynika, że system publicznej opieki zdrowotnej jest „niewydolny, niespójny, mało efektywny”. „Choć zakończone w 2010 r. kontrole NIK mogły przyczynić do poprawy niektórych problemów i zagadnień związanych z jego funkcjonowaniem, ujawniły liczne mankamenty w sferze organizacyjnej i funkcjonalnej” - napisała NIK w sprawozdaniu.

W informacjach o wynikach kontroli NIK przedstawiła 71 wniosków de lege ferenda (o zmianę prawa). W ubiegłym roku ujawnione finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości NIK szacuje na 15,8 mld zł, natomiast uzyskane korzyści finansowe na 741 mln zł.

Dworzec Centralny tonie po remoncie

Wyremontowany za 47 mln zł Dworzec Centralny cieknie jak sito. W Internecie pojawił się film demaskujący fuzerkę. PKP: - Nie usuniemy wszystkich nieszczelności. Będzie mokro. Woda leje się na nowolutkie perony. Nad granitowymi posadzkami, które są już podobne do brudnych bajor, iskrzą przewody. Oznakowania dla niewidomych w nowej galerii handlowej toną w kałużach. A w tle syczą się melancholijna jazzowa ballada. Tak wygląda odnawiany Centralny na filmie umieszczonym na portalu YouTube przez internautę „FauxNews”.

Przedstawiciele PKP przyznają, że płyta nad peronami „podlega erozji” (czyli: cieknie jak sito). To z tego powodu otwarcie pęłki przy Złotych Tarasach, która znajduje się bezpośrednio nad peronami, opóźniło się o ponad miesiąc. Według wiceprezesa PKP Jacka Prześluga, odkryto ponad tysiąc przecieków.

- Nie ma możliwości, żeby wyeliminować wszystkie nieszczelności... Jeśli wyeliminujemy 80 proc. przecieków, to będzie sukces - przyznaje Kamil Mięgala.

Obiekt ma zostać otwarty na Euro 2012.

Grabowska najlepszą aktorką w Moskwie

Urszula Grabowska otrzymała nagrodę za najlepszą rolę żeńską na 33. Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Moskwie za kreację w filmie „Joanna”, wyreżyserowanym przez Feliksa Falka.

Urodzona 27 czerwca 1976 roku w Mysłenicach Urszula Grabowska-Ochalik jest aktorką filmową i teatralną, zawodowo związaną z Teatrem Bagatela w Krakowie. W 2011 roku została laureatką Polskich Nagród Filmowych Orły w kategorii najlepsza główna rola kobieca za tytułową rolę w „Joannie”. Aktorka określa siebie jako osobę „poukładaną, trochę mieszczańską, konserwatywną”. „Kiepski ze mnie materiał na celebrytkę (...). Zero skandali na koncie. Nawet nie mieszkałam w Warszawie. Trudny orzech do zgryzienia” - powiedziała.

Młodzi mniej się stresują w pracy

Lepiej radzą sobie z rosnącym zawodowym stresem młodzi pracownicy. Mają większy dystans do pracy. Polskich pracowników najbardziej stresują szefowie i koledzy. Silna presja na wyniki wpływa z kolei negatywnie na szefów. Dzięki pracującym Polakom z pokolenia Y, urodzonym po 1980 r., ogólny poziom stresu wśród polskich pracowników po raz pierwszy od pięciu lat zanotował w zeszłym roku spadek. - Nie jest to może olbrzymia zmiana, ale dobrze, że trend się odwrócił - ocenia Romeo Grzębowski, szef firmy doradczej Extended

Disc Polska, która od 2006 r. bada narodowy wskaźnik stresu wśród naszych menedżerów i specjalistów. Jednak i tak w porównaniu z wynikami w kilkunastu innych krajach, w których firma prowadzi badania, poziom stresu nadal mamy najwyższy.

Dąb ku czci prezydencji

Na pamięć pierwszej polskiej prezydencji zasadzono w Krakowie dąb. Drzewko będzie rosło obok Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dąb zasadzili wspólnie prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, wojewoda małopolski Stanisław Kracik i wicemarszałek województwa Wojciech Kozak.

- Dąb był zawsze w kulturze słowiańskiej symbolem siły, trwałości i długowieczności” - mówi prezydent Majchrowski. Przypomnił, że dęby sadzono przy wyjątkowych okazjach - w taki właśnie sposób w Krakowie uczczono 750. rocznicę lokacji miasta na prawie magdeburskim, a pod Kopcem Piłsudskiego zasadzono już całą aleję drzew dla upamiętnienia przemian po roku 1989 r. i dokonania rządu Tadeusza Mazowieckiego. „Sądzę, że ten dąb będzie symbolem umocnienia naszego państwa w strukturach europejskich” - dodał prezydent Krakowa.

Unia czeka na polskiego premiera

UE spodziewa się bardzo wiele po przewodnictwie Polski. Liczy na nasz optymizm i proeuropejskość. Jednak Donald Tusk studzi nadmierne oczekiwania unijne. W przemówieniu programowym w Sejmie w ostatni czwartek wyraźnie podkreślał ograniczone możliwości prezydencji.

- Jeśli ktoś potrafi ożywić poczucie wspólnego europejskiego celu, są to właśnie oni - napisał w piątki brytyjski dziennik „Financial Times”. Dziennikarze, politycy, eksperci oczekują ze strony polskiej prezydencji dokonania graniczących z cudem, biorąc pod uwagę ograniczone kompetencje.

- Tusk i jego ministrowie są naprawdę zainteresowani, żeby pchnąć Europę naprzód. Oczekujemy silnego przywództwa od polskiej prezydencji - mówi „Rz” Hannes Swoboda, wiceszef frakcji socjalistycznej w Parlamencie Europejskim, po spotkaniach z przedstawicielami polskiego rządu. Tuska chwala też chadecy i liberałowie. Ale wypowiedź Swobody jest znacząca: to rzadki przypadek, by lider grupy politycznej, do której należy opozycja (SLD), tak pozytywnie wypowiadał się o rządzie i to w przeddzień kampanii wyborczej. Wyraźnie przecież szkodli w ten sposób swoim polskim kolegom. Swoboda widzi ten paradoks, ale jego wypowiedź to wyraz zniechęcenia kryzysem politycznym w UE.

Orban przekazał Tuszkowi prezydencję i beczkę tokaju

Premier Węgier Viktor Orban przekazał oficjalnie szefowi polskiego rządu Donaldowi Tuszkowi przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej. Dał mu przy tym flagę UE oraz pałeczki sztafetową. Uroczystość odbyła się w Warszawie w kancelarii premiera. Orban symbolicznie podarował Tuszkowi również beczkę tokaju. Podkreślił, że wina węgierskie nie odbiegają w tej chwili od najbardziej renomowanych win francuskich, włoskich czy hiszpańskich.

- Dowodem na to niech będzie fakt, że podjęliśmy decyzję, że głównym winem polskiej prezydencji będzie wino węgierskie. Robimy to nie z uprzejmości, bo przecież nasi goście, uczestnicy polityki europejskiej w trakcie prezydencji będą nas oceniali także pod kątem tego, jak traktujemy naszych gości w Polsce, czy uczestników rozmów w Brukseli. Gdyby to było złe wino, drogi Viktorze, to w życiu byśmy nie zaryzykowali - powiedział.

- Zgodnie z przysłowiem, ponieważ jesteśmy i od bitki, i od wypitki, mam dla ciebie szablę. Wiem, że pewnie z reguły dostajecie od Polaków szablę, a my się cieszymy, że dostajemy od was z reguły wino i błagam - nigdy odwrotnie - żartował Tusk.

Premier nie szczędził gościowi komplementów. - To także dla Polaków powód do satysfakcji i dumy, że nasi tradycyjni najbliżsi przyjaciele, przysłowiowi przyjaciele w Europie, sprawowali tę prezydencję w bardzo trudnym czasie właściwie bezbłędnie - oświadczył.

- Węgry nie stałyby się wolnym krajem, nie wyzwolelibyśmy się z oków komunizmu, gdyby nie Polacy - odwzajemnił się Orban.

80 miliardów euro dla Polski

Polska największym beneficjentem budżetu UE, bo Komisja Europejska przedstawiła projekt nowego budżetu UE na lata 2014-20, proponując 80 mld euro dla Polski. Ponadto Warszawa będzie mogła pozyskać dodatkowe środki z unijnego budżetu, zgłaszając swoje projekty energetyczne i transportowe do sfinansowania w ramach nowego, zaproponowanego w projekcie budżetu Funduszu Infrastrukturalnego.

W latach 2007-2013, w ramach obecnego wieloletniego budżetu, Polska otrzyma z polityki spójności 69 mld euro (według cen stałych z 2011 roku).

KE proponuje też, by część budżetu zasilana była z opodatkowania transakcji finansowych oraz części przychodów z podatku VAT (ale nie proponuje podwyższenia minimalnej stawki tego podatku). Nie potwierdziły się informacje, że nowym źródłem finansowania budżetu staną się uprawnienia do emisji CO2. Ta krytycznie oceniana przez Polskę propozycja nie pojawiła się w ostatecznej wersji propozycji Komisji Europejskiej.

Opracowała: Barbara Soboltyńska
Rzeczpospolita, 15.06. - 15.07. 2011.

WAŻNE ADRESY / FONTOS CÍMEK
ciąg dalszy ze str. 3 / folytatás a 3. o.-ről

**Stołeczny Samorząd Mniejszości
Polskiej na Węgrzech**
1054 Budapeszt, Akadémia u. 1-3.
Tel.: (+36-1)332-1979,
fax: (+36-1)302-5116
fiko@t-online.hu

Ambasada Polska w Budapeszcie
1068 Budapeszt, Városligeti fasor 16.
Tel.: (+36-1)413-8200
secretary@polishemb.hu

Instytut Polski w Budapeszcie
1065 Budapeszt, Nagymező u. 15.
Tel.: (+36-1)311-5856,
Fax: (+36-1)331-0341 • info@polinst.hu

**Szkolny Punkt Konsultacyjny -
Szkoła Polska**
przy Ambasadzie RP w Budapeszcie
1025 Budapeszt, Törökútsz út 15.
Tel./fax: (+36-1)326-8306,
tel.: 06-70-701-3847
polish_school@gazeta.pl

Polska Organizacja Turystyczna
1075 Budapeszt, Károlyi krt. 11.
Tel.: (+36-1)269-7810,
Fax: (+36-1)269-7809
budapestpot.gov.pl

Program radiowy:
„Magazyn Polski” - emisja w soboty,
godz. 13.30 MR4 (fała średnie 873 kHz)
Redakcja Polska „Magyar Rádió” Rt.
1800 Budapeszt, Brody S. u. 3-5.

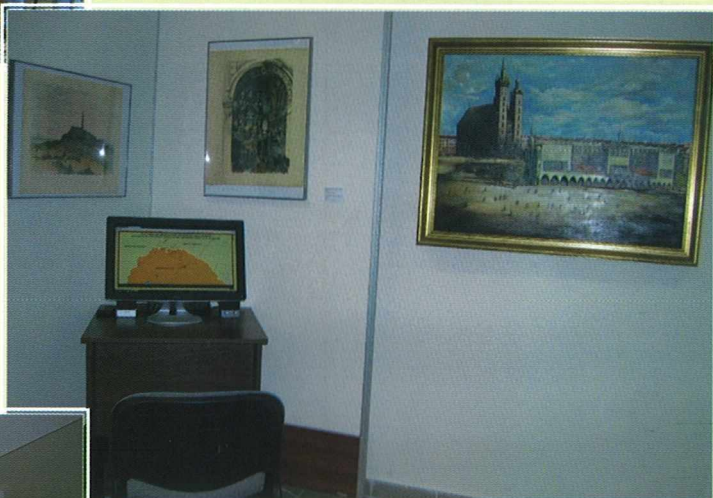
Polonijna strona internetowa:
www.polonia.hu

*Pielgrzymka do Częstochowy po cudowny obraz; str.10
Fot.: Dénes Fekete*

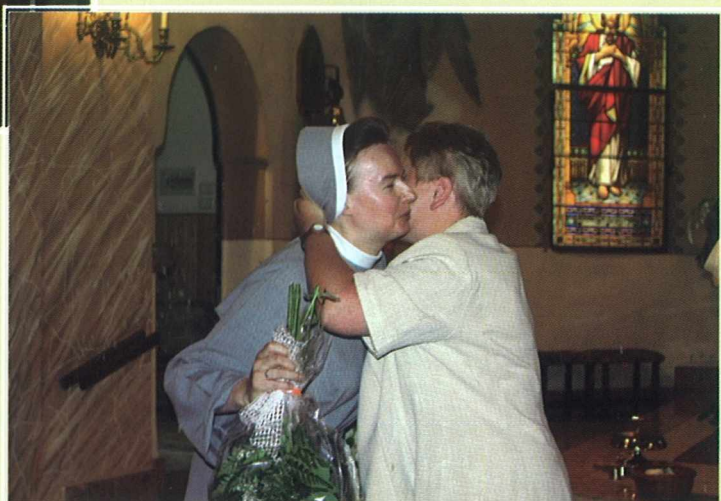
*Polscy dyplomaci i burmistrz Tokaju
Fot.: Andras Buskó*

*Fragment wystawy stałej Muzeum WP; str.14
Fot.: Hanna Bíró*

*Fragment wystawy stałej Muzeum WP; str.14
Fot.: Hanna Bíró*

*Pożegnanie s. Małgorzaty Jamrozik
w Kościele Polskim; str. 18
Fot.: Barbara Pál*

Drewniany kościół XVII-wieczny w Orawce (Kisárva) • Fot.: András Kemény